

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

LJUBLJANA,
20 APRILA 1934

Izlazi svakog petka • Godišnja pretpлата 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se
u Učiteljskoj školi, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun
poštanske štedionice broj 12.945 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

GOD. V
BROJ 17

Primas srpski g. dr. Nikola Dobrečić o Sokolima

Pred nekoliko dana, kada je ban Zetske banovine gosp. dr. Aleksa Stanišić, dobrotvor Sokolstva, vršio zvaničnu posetu u primorskim krajevima njegove banovine, bio mu je priređen u Baru banket, u Srpskoj primasiji. Na banketu je bilo dosta uzvanika, a priredivač banketa bio je gosp. dr. Nikola Dobrečić, primas srpski i arhiepiskop barski. On je dočeka gosp. bana na ulazu u Primasiju u svečanom odeždu, poljubivši se s njime. Tom prilikom je na banketu palo nekoliko zdravica. Nj. Vel. Kralju i Kraljevskom domu. Jednu zdravicu je nadbiskup gosp. dr. Dobrečić podigao u čast Sokola, nadzdravivši im s ovim rečima:

»POZDRALJAM NAŠE DIČNE SOKOLE, KOJI SU SE UVEK BORILI ZA »KRST ČASNI I SLOBODU ZLATNU«, ZA NAPREDAK KRALJA I DOMOVINE, TE RADEĆI U TOM SMERU, JA ČE BITI GOTOV DA IM U ŠIRENJU JUGOSLOVENSKE I SOKOLSKOJE IDEOLOGIJE UVEK POMOGNEM, JER NEMA NIKAKVE SMETNJE DA SA VAKMA SARAĐUJEM NA ŠIRENJE SOKOLSTVA, KOJE NAJČISTIJE PROPAGIRA INTEGRALNO JUGOSLOVENSTVO, A SVI TREBA DA RADIMO NA DOBRO KRALJA I OTADZBINE.«

Brat dr. G. B. Andelinović — novi ministar fizičkog vaspitanja naroda

U izvršenoj rekonstrukciji vlade ovih dana zauzeo je portfelj ministra fizičkog vaspitanja naroda — umesto dosadašnjeg ministra dra Lavoslava Hanžeka — ministar brat dr. Grgo B. Andelinović.

Ministar br. dr. Andelinović potiče još iz redova našeg predratnog Sokolstva, u čijem se je radu on uvek vidno isticao. I kasnije, ministar brat dr. Andelinović ostao je stalno u sokolskim vrstama, prateći živo sokolski život i rad i uzimajući u njegovim manifestacijama i sam aktivnog učesnika. Kao osvedočenom i prokušanom starijem Sokolu mi se stoga iskreno radujemo, što je baš položaj ministra fizičkog vaspitanja zauzeo br. dr. Andelinović, resor, koji po svome značaju i svrsi ima i treba da bude u najtesnijoj saradnji s našim Sokolstvom, kao prvim nosiocem i faktorom na polju fizičkog vaspitanja naroda u našoj zemlji. Uvereni, da će ministar br. dr. Andelinović pogotovo s ovog današnjeg važnog i odlučujućeg položaja ukazati svu potrebnu pažnju i pomoć našem Sokolstvu u promicanju njegovih velikih narodnih ciljeva, mi mu, uz bratska čestitanja, u tom njegovom odgovornom radu najiskrenije želimo pun uspeh!

„Sokolstvo u poljskom Primorju promenilo je svoje obličje“

Varšavska »Gazeta Poljska«, oficijelni organ vlade, vrlo važan organ državno-političke struje pristaša maršala Piłsudskoga, donela je u svojem broju od 10. o. m. pod naslovom: »Primorsko Sokolstvo promenilo je svoje obličje« ovu telefonsku vest iz Torunja, gde je sedište Primorskog vojvodstva (banovine):

»Na zboru načelnog saveta primorskog okruga Sokolstva, koji se je prošle nedelje (dakle 8 aprila) održao u Torunju, zaključeno je, da bi od sada primorsko Sokolstvo čim tesnije sarađivalo s državnim vlastima, a osobi-

bito s vodstvom »Fizičkog uzgoja« (državni institut »Wychowanie Fizyczne«, kratko: WF) i »Vojničkog vaspitanja« (P. W. Przysposobienie Wojskowe). Izbori na tom zboru su do temelja promenili lice sokolskog odbora u Primorju. Promenjeni su svi odbornici, a na mesto dosadašnjeg potpredsednika, advokata Suhečkog iz Starogarda, koji se je pokazivao kao »vatrene« endetski radnik, stupio je potpredsednik dr. Rudolf Radlovski, potpredsednik Okružnog suda u Torunju. Njegova ličnost jamči, da će primorsko

Sokolstvo kročiti u smeru svojih pravih zadataka.«

Iz te vesti vidi se, da je poljsko Sokolstvo u Primorju do sada stajalo pod jakim uticajem t. zv. »endecije«, t. j. »narodne demokracije«, desničarske političke stranke, koja je najodlučnija protivnica maršala Piłsudskoga, gospodara Poljske, te da je zalazilo preko svojih zadataka u politiku.

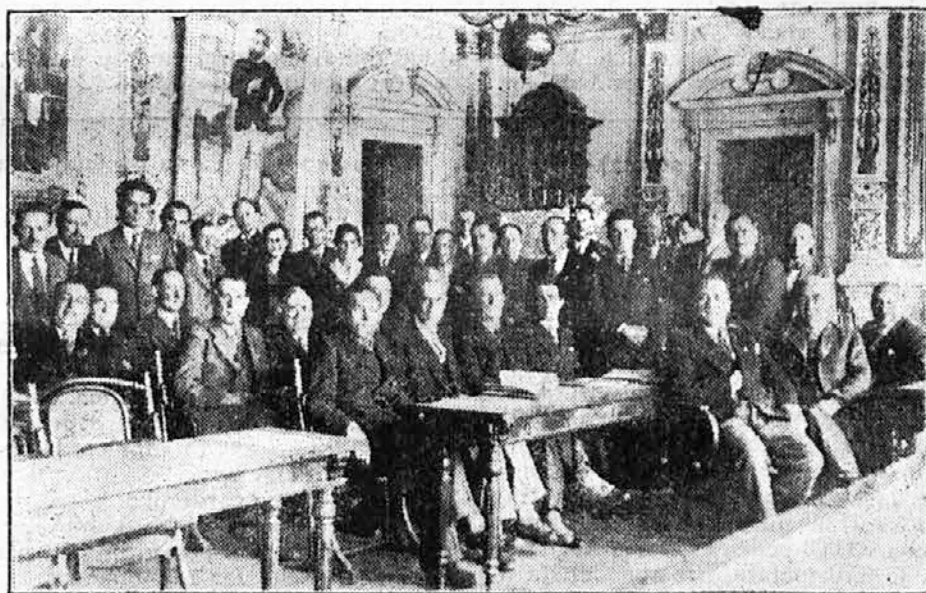
Ovu vest donosimo samo kao informaciju, ne ulazeći u ispitivanje unutarnjih prilika Poljske.

F. I.

Zbor župskih prosvetara u Novom Sadu

Ovogodišnji zbor župskih prosvetara održan je 14 i 15 aprila u Novom Sadu, kamo su stigli osim jednog svi župski prosvetari ili njihovi zamenici. Nekoje župe poslale su i po više delegata, članova župskih prosvetnih od-

brzakovića da preuzme potpredsedništvo, jer je naredni referat o prosvetnim pravilnicima imao on. U glavnom ide reformu tih pravilnika za vreme, da se u vezi s izmenom zakona unatač izbor potpredsednika i potpredsednika prosvet-

Sa zbora župskih prosvetara u Novom Sadu

bora. Sednicu je otvorio u velikoj sali gradske kuće u devet sati potpredsednik Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brat dr. Vladimir Belajčić, koji je toplim rečima pozdravio sakupljenu braću prosvetara, koji su se odazvali u tako časnom broju i u odužem govoru izneo potrebu, važnost i zadatke prosvetnih zborova. Tokom svog govora pročitao je i pozdrave Saveza, I. zam. starešine brata Gangla, koji zbog hitnih i važnih poslova ove godine nije mogao lično da dođe na zbor i telegram II. zamenika starešine brata Paunkovića, koji je također opravdao svoju odsutnost i poželeo zboru pun uspeh. Govor brata dr. Belajčića bio je nagrađen toplim i srdačnim aplauzom sviju prisutnih, među kojima je bio na ukupu i sav Savezni prosvetni odbor. Odmah se je zatim prešlo na dnevni red. Kako je izveštaj SPO bio već ranije otštampan i razaslat prosvetarima, povela se je odmah o njemu debata, koja se nije završila ni do 13 sati i po, kada je određen opodnevni odmor, koji je trajao do 15 sati. Po podne je sednica produžila rad i nakon stvarnih objašnjenja, koje je na sve upite i primedbe dao brat potpredsednik, izveštaj je bio primljen jednoglasno i s odobravanjem. Iza toga je sledio odlično spremljen referat brata dr. Aleksandra Tabakovića o temi »Duhovni pokreti sadašnjice i Sokolstvo«. Brat dr. Tabaković je u svom predavanju, koje je trajalo preko jednog sata, prikazao dva najjača pokreta sadašnjice — fašizam i nacionalni socijalizam, analizirao njihov postanak i njihov istorijat te njihovu ideologiju, kao i filozofiju, na koje se ova ideologija oslanja. Sve je to podvrgao i jednoj zbilja oštroj i ubedljivoj kritici, nakon čega je na završetku povukao i uspehu paralelu između tih pokreta i Sokolstva. Ovo predavanje, iako je bilo dugo, nikako nije zamaralo i bilo je saslušano s najvećom i živom pažnjom, i nagrađeno toplim odobravanjem. Brat dr. Tabaković dao je svima potstrebna i oni vani na terenu objasne našem članstvu ove savremene pojave, koje toliko interesuju javnost, a koje se često toliko krivo shvataju i tumače. U ime svih zahvalio se je predavaču brat dr. Belajčić, koji je onda zamolio brata

nih odbora Saveza i župa, i da se predvidi umesto dosadašnjih okružnih prosvetnih inspektora, okružne prosvetare, kojima treba tačno da se pretpiše delokrug. Nakon kraće debate bio je izveštaj brata dr. Belajčića primljen, a time su i završena večanja tog dana, jer je bilo već vreme podmaklo. Referat i debate zavukle su se, naime, sve do 20 časova. Sa zbora pošli su delegati izravno i zajedno u palatu »Habag«, gde je priredena zajednička večera s poznatom »sokolskom ribicom«, gde je pobudio naročito raspoloženje šaljivi referat brata dr. Mrvoša, koji je ove godine bio još opirniji i duhovitiji od lanjskog. Na kraju je brat dr. Kapamadžija prikazao film od »Novog Sada do Dubrovnika«, a zatim su se brat, nakon ovog potrebnog duševnog odmora, razila u svoja konačišta, da budu sveži za savetovanja narednog dana.

U nedelju zbor je produžen i počeo je odmah iza osam ujutro. O reformi prosvetne statistike govorio je brat inž. Milan Cvejić i naveo i razloge, koji su naveli SPO, da pristupi uprošćenju statistike. Nakon kraće, ali stvarne debate, tokom koje su pali i konkretni predlozi, zaključeno je, da se izrade novi obrasci, koji će se najpre poslati na uvidaj i mišljenje pojedinih župskim prosvetnim odborima, i da se već od sada umesto tromesečnih uvedu polugodišnji izveštaji. O novom sokolskom zavetu referirao je brat dr. Niko Mrvoš. Glede ovog zaveta povela se je živa i dosta duga debata, a to samo glede nekih reči, o čemu će konačnu odluku doneti vrhovni sokolski forum. Uputstva o proslavi 1. decembra, o kojima je referirao brat prof. Marić, nakon kratke debate primljena su jednoglasno. O muzičkim ovogodišnjim takmičenjima povela se je također malo dulja debata, nakon koje je zaključeno, da se ove godine ona održe, u koliko su za nje već stigle prijave, u buduću pak treba ovakve priredbe izvesti najpre po župama, pa tek onda pristupiti saveznim priredbama, razume se, nakon prethodnog savetovanja sa župskim glazbenim referentima. Referat o naraštajskim ideološkim utakmicama, nakon kraće debate i nakon potrebnih objašnjenja referenta brata prof. Marića, primljen

je jednoglasno. Također je bio primljen i pravilnik o pozorištima s lutkama, a s odobravanjem lepo obrađeni referat sestre Zorke Trkulje-Vojnović o radu sa ženskim kategorijama u sokolskim četama. Pošto je bilo vreme već podmaklo, glede izveštaja o izvršenju četverogodišnjeg plana za sokolski prosvetni rad, na predlog brata dr. Belajčića zaključeno je, da podnesu pojedine župe svoj izveštaj pismeno. Kao pretposlednja tačka bili su na dnevnom redu predlozi pojedinih župa, koji su bili uglavnom — u koliko već nije tokom debate došlo do raznih zaključaka a time i do njihove bespredmetnosti — primljeni.

Kako se kod poslednje tačke — hitni predlozi — niko nije javio za reč, brat potpredsednik dr. Belajčić zaključio je zbor, izražavajući svoje zadovoljstvo nad činjenicom, da su svi s tolikim zanimanjem pratili referate, a i živo, ali stvarno, podeli debatu u samo jednom nastojanju da bude naš rad što uspešniji. Ovi svakogodišnji zborovi pretvorili su se u više prijateljske radne sastanke, u prave zborove i konferencije

na kojima iskreno i bratski kažemo jedan drugome svoje misli i svoje težnje. Na njima se stvaraju i lične veze te poznanstva, što je za sav naš rad najpotrebnije. U ime svih učesnika zahvalio se je bratu dr. Belajčiću, kao i čitavom prosvetnom odboru, toplim i iskrenim rečima brat dr. Dokić, koji je u svom govoru izneo, kako je u ovih par godina, otkako vodi našu prosvetu SPO u Novom Sadu, sav naš prosvetni rad napredovao i krenuo jednim jedinstvenim i određenim putem. Braća su se govoru brata dr. Dokića priključili burnim odobravanjem, a time je bio i ovogodišnji uspeh prosvetnog zbora zaključen. Iza ovog zbora otišli su učesnici na zajednički ručak tokom kojeg su se brata, koja su putovala opet svojim kućama, međusobno oprostila. Treba na kraju još reći, da je SPO sam zbor, a i nastambu delegata odlično pripremio, pa mu u ime svih i na tome bratska hvala. Sa zbora poslat je pozdravni telegram zboru župskih prosvetara ČOS, koji je zasedao u isto vreme u Pragu.

J. P.

Naše nade u saveznu glavnu skupštinu

S neobično velikim zanimanjem pratimo pripreme za našu saveznu glavnu skupštinu. Bez sumnje je, da će ona po duhu svojih raspravljanja i zaključaka biti čisto sokolska, i da će s njime biti zadovoljna sva brojna armada, koja je u Jugoslaviji udružena u Tiševoj misli.

Uz mnoga važna pitanja, koja će biti raspravljana na ovoj našoj skupštini, svakako je jedno od najaktuelnijih organizacija sokolskih okruga, kao samostalnih sokolskih organa.

Okružja, iako su tako provizorno, tako nejedinstveno i fragmentarno uvedena, pokazuju uza sav taj manjkavi oblik toliku korist, daju toliku aktivnost i pobudu u našem radu, da su automatski stupila u središte naših interesa. Uvodnik zadnje »Sokolske prosvete«, simpatično govori o okružjima, dopisi i slike iz »Glasnika« pokazuju kako uspešno rade naše okružja. Okružja postaju elementarna sokolska organizacija, koja dolazi odozdo. Okružja su naša odlična tekovina i bez sumnje će u budućnosti sličan sokolski rad i pravo vodstvo sokolskih jedinica biti dodeljeno okružjima. Iz okružja nicaće najjači polet budućeg sokolskog pohoda i odlučujući upliv na župska i savezna vodstva.

Danas su okružja organizovana bez ikakvog znaka samostalnosti. Ali buduća okružja moraju da imaju svoj okružni delokrug, i moraću se iz instrumenta župskih organa pretvoriti u reprezentancu i organ okružnih jedinica, koje jedine mogu da budu gospodari okružja. Do takve konačne stilizacije okružja vodi, doduše, mnogo oblika, mnogo kompromisnih oblika, ali je jasno, da će Sokolstvo postupati se samo jedino sokolski već također i najkorisnije po sebe, bude li odmah uvelo okružja u potpunom, okružnom obliku. Taj se oblik sastoji u tome, da društva i čete, kao jedini elementi Sokolstva, sami izgrade iz svojih vrsta buduća okružja, čiji rad mora u potpunosti biti s jedinstvom i jedinstvom: administrativni, tehnički i prosvetni sokolski rad. S takvim uređenjem okružja bio bi najpovoljnije rešen i problem zaštite i napretka brojnih naših četa, a s time bi ujedno bio rešen

i problem organizacije naših župa, odnosno mogli bi broj župa da smanjimo tek onda, kada bi već funkcionisala nova potpuna okružja.

Takvo uređenje naših okruga zahteva naročito oni naši Sokoli, koji vode sokolski rad na terenu. Drugi su opet drugog mišljenja. U tom pogledu naročito je zanimivo otklanjajuće mišljenje nekih naših tehničara, koji misle, da u Sokolstvu treba uopšte da se napusti funkcija starešina, čiji bi rad preuzeli načelnici, jer, tobože, ako je glavni i tako rekući jedini vidljivi rad telovežba, pripada načelniku ne samo tehnično, nego i ostalo vodstvo jedinice. Dosledno tome žele, da bi se taj princip uveo već i u okružjima, koja bi trebala stoga da postanu samo tehnički organizovana. I glede sokolske prosvete čuju se tu i tamo mišljenja, da i ona spada u ruke tehničara. Ova su naziranja doduše zanimljiva, ali neupotrebljiva. Ko u radu, koji mu je dodeljen u sokolskoj jedinici, nije još izgubio svaku vezu s drugim sugranom, ko, dakle, u svojem oduševljenju za specijalizacijom nije još zadržao u separaciju, rado će priznati pravo na paralelnu egzistenciju administrativnom, tehničkom i prosvetnom radu, jer pripada već po samoj prirodi rada vodstvo starešina kao objektivnom poveziču svih grana sokolskog rada. Već iz tih razloga, dakle, ne možemo da ostanemo pri tome, da bi i nadalje imali lučena sokolsko-tehnička i sokolsko-prosvetna okružja, već ih moramo da spojimo u celinu, kojoj bi trebala da se pridruži još i okružna administracija! Pa i kad bi zaista mogao da postoji u našem delovanju tehnički rad odeljen od prosvetnog, mi bi ta dva pravca ipak morali da držimo na zajedničkim uzdama, u blizini, možda još i bliže nego do sada, jer ne smemo da ispuštimo iz vida, da postaje među nama tolerancija prema sokolskom prosvetnom radu sve manja, i da bi između prosvetne i tehničke grane mogao da zavezava pravi ponor, pun predbacivanja, napadaja i mržnje. Snaga našega rada pak leži u jedinstvu i miru. Pa i zbog toga potrebno je da pri organizovanju okružja ne skrenemo na skilske nove puteve!

J. K. - J.

Pokrajinski slet u Zagrebu u avgustu o. g.

Izgradnja velikog sletišta

»Sokolski slet«, mesečnik Sok. župe Zagreb, u 4 broju za april donosi ovaj članak uz nacrt sletišta (vidi str. 21):

Veliko sletišta za jubilarni sokolski slet gradi se marljivo. Već je zemljište dobrim delom poravnato, a kosturi tribina niču i stvaraju grubu sliku budućeg velebne građevine.

Prema nacrtu lako ćete videti velike razmere stalnog sokolskog vežbališta

i borilišta u Zagrebu, koji će ostati i nakon sleta, barem 10 godina, da posluži telesnom vežbanju i sportu.

Brojevi na nacrtu prikazuju: 1. Vežbalište s trkalištem. Razmer vežbališta je 170.80 metara dužine i 117.15 širine. Duža osovina je u smeru sever-jug. Trkalište je po međunarodnim i olimpijskim propisima 400 metara dugo. S razmakom 185 cm među

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Proletnja sednica muškog prednjačkog zbora ČOS

Dne 7 i 8 aprila održana je u Pragu sednica muškog prednjačkog zbora ČOS, kojoj su prisustvovali uz sve članove načelnništva i svi župski načelnici. Prisutan je bio i starosta ČOS br. dr. Bukovski, zastupnici starešinstva, prosvetnog zbora, ženskog načelnništva.

Načelnik br. dr. Miroslav Klinger, koji je prethodno sednici, podneo je najpre izveštaj o dosadanjem radu načelnništva, svih njegovih oteka i podotseka, a nato se je u svom govoru setio razne zasluzne braće. Zbor župskih načelnika izabrao je nato za svojeg počasnog člana br. V. Peleebauera, dugogodišnjeg načelnika župe Havličkove i člana načelnništva ČOS, a isto tako poslao je lepe pozdrave bivšem načelniku ČOS br. dru Jindřihu Vaníčku.

Na dnevnom redu zborovanja bili su u prvom redu poseti češkoslovačkog Sokolstva pokrajinskim sletovima u Sarajevu i Zagrebu, nadalje pripreme za I sveslovenski sokolski slet u Varšavi, za međunarodna takmičenja u Budimpešti. Na ova pokrajinska sleta u Sarajevu i Zagrebu poslaće ČOS svoje uzorne vrste, a na međunarodno takmičenje u Budimpešti učestvovali će sa svojom muškom i ženskom takmičarskom vrstom, na pokrajinski slet u Poznanju poslaće svoje delegate, na varšavski slet pak otići će veći broj Sokola iz svijui Saveza, koji su udruženi u SSS. — Važno je, da ČOS sklupa s pojedinim sportskim savezima ugovore o zajedničkom delovanju. Do sada su sklopljeni ugovori s plivačkim sportskim savezom, jahačkim, mačevalačkim atletskim, odbojskim i hazačkim. S ostalim sportskim savezima pregovori su u toku. O takmičenjima, koja će se vršiti u toku god. 1934 u okviru ČOS, izvestili smo u ranijim brojevima našeg lista. Treba da naglasimo, da je zbor župskih načelnika odobrio sav program.

Veliku važnost polaže tehničko vodstvo češkoslovačkog Sokolstva razviku t. zv. dopunske telovežbe, t. j. raznih telovežbačkih grana, koje nadopunjavaju osnovni sokolski telesni uzgoj. Kako je pak potrebno, da se i u tom pogledu postigne neakav uzgojni sistem, pojedini su izvestitelji izvestili o pripremim radovima u tom smeru. Njihovi su izveštaji odobreni. Svakako smatra načelnništvo i zbor načelnika potrebnim, da postepeno prilagode dosadanje poslovne tehničke organe izmenjenom položaju. Nadalje je zbor načelnika odobrio takmičarske redove za plivanje, laku atletiku i smučarstvo, te o sudijama.

Konačno su načelnici raspravljali i o pitanju sokolskog osiguranja, koje će trebati svakako da se izmeni obzirom na uvođenje tolikih novih grana u sokolski telesni uzgoj.

Istovremeno imali su u Pragu svoja savetovanja i župski načelnici svijui čeških, moravsko-šleskih i slovačkih župa, gde su raspravljali o pitanjima, koja zasecaju u njihov delokrug.

Iz američkog češkog Sokolstva

Kako smo svojevremeno izvestili održan je ove godine nakon II sleta u Čikagu veliki zbor američkog češkog Sokolstva. Tom je prilikom odlučeno, da se prenese sedišta Saveza iz Cedar Rapids u Čikago. Kako pak po statutu Saveza veliki zbor nema prava da bira predsešništvo već samo društva u sedištu saveza, pripala je i ta zadaća češkim sokolskim društvima u Čikagu. Izbori su se vršili, ali su protiv njih podnešeni prigovori s raznih strana. Stoga je izabrani izvršni odbor ostupio i samo vodi poslove do novih izbora, koji će se vršiti od prilike nakon dva meseca. Ova kriza u vodstvu ne može baš dobro da upliva na razvoj rada. To je bilo i povodom, da je dr. Jarka Jelinak, kao načelnik, podneo ostavku, dok ne budu vršeni izbori novog izvršnog odbora. Američki češki Sokoli imaju ove godine svoj slet u Klivlendu spojen sa saveznm takmi-

Nekoliko sokolskih lakoatletskih podataka

Kako se već više godina vrše po svim sokolskim župama ČOS takmičenja u prosto telovežbi, to stoje na raspolaganju načelnistvima razni podaci o razviku pojedinih grana, o najboljim postignutim rezultatima i t. d. Načelnistvo ČOS sakupilo je od župa sve potrebne podatke i namerala da izda posebnu preglednu tablicu o najboljim uspesima u češkoslovačkom Sokolstvu. Iz sabranih podataka iznosimo nekoliko rezultata iz grane trčanja. Na 100 m postignuta su tri najbolja rezultata u 11.1 sekunde, 11.2, 11.2; na 200 m postignuti su ovi najbolji rezultati 23.8 sek., na 400 m 53.4 sek., na 800 m 2 min. 3 sek., 2.4 i 2.5. U trčanju na 1500 m zabeleženo je ovo najbolje vreme 4:0, 9.2 min., 4.22.5 min. u trčanju na 3 km 9 min. 25 sek., na 5 km postignut je najbolji rezultat u vremenu od 17 min. 12.4 sek. U trčanju preko zapreka na 110 m postignut je najbolji rezultat u vremenu od 16.4 sek.

KRONIKA

Velike nacionalne svečanaosti u Skoplju. Ovog meseca navršilo se 20 godina od stupanja prvih južnosrbijanskih regruta u redove srpske vojske. Ovak značajni datum, kada su sinovi 1912 godine oslobođenih krajeva stupili po prvi put u redove vojske svog naroda, koji ih je u krvavim borbama i s ogromnim, neprocenjivim žrtvama oslobodio, proslavljen je u subotu 14 i nedelju 15. o. m. u Skoplju najsvečanije. Došli su ne samo brojni borci, koji su se odmah nakon stupanja u vojsku junački borili za svoju povećanu otadžbinu, nego se je sakupilo i mnoštvo boraca, članova raznih nacionalnih organizacija iz čitave države, a došli su i zastupnik Nj. Vel. Kralja general g. Pavle Pavlović, članovi kraljevske vlade s predsešničkom g. Uzunovićem i ministrom vojske i mornarice generalom Dragomir Stojanovićem na čelu, Nj. Sv. Patrijarh Varnava, predsešništvo Senata i Narodne skupštine, te brojni drugi odličnici. Na sam glavni dan svečanosti — u nedelju ujutro s Dušanovog venca krenula je po skopljskim ulicama dugačka povorka predvođena po bivšem komandantu Vardarskog puka pukovniku g. Konstantinu Kostiću i brigadnom generalu Dimitriju Pavloviću s muzikom Kraljeve garde na čelu, iza koje su stupali članovi priredivačkog odbora, a iza ovih preko 20.000. bivših

ratnika Južnosrbijanaca i mnoštvo članova raznih nacionalnih organizacija. Skoplje još do sada ovakve povorke nije videlo. Citav grad je bio iskićen zastavama, zelenilom i čilimovima, a ogromno mnoštvo publike oduševljeno je po ulicama pozdravljalo povorku, u kojoj je bilo oko 20 muzika. Pored starih boraca formiranih u grupama po pukovima, u kojima su služili, u povorci je bilo i 15 odreda četnika s njihovim vojvodama na čelu, veliki broj Sokola, članova narodne obrane iz raznih krajeva i narodna milicija. Na platou ispod Dušanovog grada bio je određen zbor, koji je počeo pomenom palim borcima. Tokom zbora govorili su Nj. Sv. Patrijarh Varnava, predsešnik vlade g. Nikola Uzunović, armijski general g. Nedić i drugi, dok je svečani zavet izrekao, a za njim govorilo čitavo sakupljeno mnoštvo boraca, g. Stanislav Krakov. Nakon pomena priredjen je ratnicima vojnički poljski ručak, kojemu su učestvovali i seli uz stare borce i svi gore navedeni predstavnici i odlični gosti. Tek kasno uveče završene su svečanosti i narodne zabave, te su se gosti počeli razilaziti svojim kućama redovitim, a i posebnim vlakovima. Prema izveštajima iz Skoplja na ove značajne svečanosti stiglo je u Skoplje oko 80.000 gostiju.

70-godišnjica dr. Luja Vojnovića. U nedelju 15 aprila ove godine navršio je 70 godišnjicu života jedan od naših najzaslužnijih književnika-istoričara dr. Luj Vojnović, sin pokojnog velikog nacionalnog vođe dalmatinskih Jugoslovena dr. Koste Vojnovića i brat našeg velikog pesnika i pisca Ive Vojnovića. Rodio se je u Splitu na Francuskoj obali u kući, gde je njegov otac snovao i izvršavao velike nacerte za podizanje svesti i priznanja prava svog naroda. Kad mu je otac bio pozvan za profesora na novoosnovanom univerzitetu u Zagrebu, bilo je jubilaru deset godina. Gimnaziju je polazio delom u Zagrebu, a delom u Dubrovniku. Pravo je studirao u Zagrebu, a diplomirao je u Gracu. Nakon svršene sudske prakse u Zagrebu i Trstu otišao je ponovno u Dubrovnik, gde je dve godine vodio svoju advokatsku kancelariju. Ali za njegov duh, koji se nije zadovoljio samo s pravničkom

praksom, već je želeo mnogo više da postigne i uradi, nije bio život u Dubrovniku i godine 1896 pošao je na Cetinje, da se, u jednoj maloj ali slobodnoj slovenskoj državi, posveti državničkom i diplomatskom radu pored naučno-istoriskoga i književnoga. Najpre postaje sekretar kralja Nikole, zatim ministar pravde, opet kasnije opunomoćeni ministar kod Vatikana, pa šef kabineta kralja Nikole, a za vreme balkanskog rata bio je poslanik u Londonu i delegat Crne Gore na londonskoj konferenciji. Vaspitan u strogo klasičnom duhu već u svojim mladim godinama osetio je veselje za nauku i književnost, pa se je, uglavnom, i posvetio istoriji. Pored mnogih njegovih manjih dela poznata su uglavnom sledeća njegova velika dela: »Dubrovnik i osmanlijsko carstvo od 1365 do 1482«, »Pad Dubrovnika«, za vreme svetskog rata, »Dalmacija, Italija i Jugoslavija«, te na francuskom jeziku pisano delo »Istoar de la Dalmacie«. Dr. Luj Vojnović je književnik-istoričar, čovek duha, umetnik stila i pisane reči — on je slikar i pesnik istorije, a kao takav jedan od najzaslužnijih naših naučnika.

Sokolska radio - predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Beograd održavaju se:

Dne 26 aprila predaje brat dr. Vojislav Besarović, Sarajevo, o temi: Nacionalni i istorijski značaj vidovdansko sleta. (Predavanje namenjeno duhovnom pripremanju članstva za ovogodišnji sarajevski slet.)

Dne 3 maja predaje br. dr. Ksaveri Glinka, Beograd-matica, o temi: »Poljska književnost u prošlosti«. (Predavanje namenjeno duhovnom pripremanju članstva za poljske sletove u Poznanju i Varšavi.)

Dne 6 maja predaje br. Milutin Janjušević, Sarajevo, o temi: »Važnost Sarajeva i ovoga kraja države u nacionalnom pogledu«. (Predavanje namenjeno duhovnom pripremanju članstva za ovogodišnji sarajevski slet.)

Večernja sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Beograd održavaju se svakoga četvrtka od 19.10 do 19.30 časova, a popodnevna svake druge nedelje od 15.15 do 15.30 časova.

RADIO-STANICA LJUBLJANA

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana održavaju se:

dne 24 aprila predaje brat Poharc Janez, Ljubljana, o temi: »Voditelji češkoslovačkog Sokolstva«.

Upozoravaju se braća i sestre, da će se radio-predavanja preko Radio-stanice Ljubljana početi od aprila održavati svakog utorka, a ne više svakog petka kao do sada. Predavanja drže se od 19 do 19.30 časova.

RADIO-STANICA ZAGREB

Sledeća sokolska radio-predavanja preko Radio-stanice Zagreb održavaju se:

dne 27 aprila predaje brat dr. Branko Mudrić, Zagreb, o temi: »Sokolsko vežbanje i zdravlje«.

dne 4 maja predaje brat Dragutin Petrović: »Stanovanje i prehrana na sletu«.

dne 11 maja predaje brat dr. Stevan Matić, Zagreb: »Sanitetska služba na sletu«.

dne 18 maja predaje brat Čedomir Mileusnić, Zagreb: »Raspored sletskih svečanosti«.

dne 25 maja predaje brat dr. Oton Gavrančić, Zagreb: »Značenje sokolskog sleta u Zagrebu«.

dne 1 juna predaje brat Hrvoje Macanović, Zagreb: »Početak sletskih svečanosti«.

Sokolska radio - predavanja preko Radio-stanice Zagreb održavaju se svakoga petka u 19 sati.

Zagrebačka radio-stanica prenosiće za vreme ovogodišnjeg sleta u Zagrebu i sve sletске svečanosti, a verovatno je, da će to učiniti i Radio-stanice Beograd i Ljubljana te češkoslovačke.

(Nastavak sa 1 strane)

značkama stane na vežbalištu 5045 vežbača.

2 Zapadna natkrita tribina, duga 233 metra, s 96 loža, u sredini je

3 Kraljevska loža 20 za 10 metara

4 prostorijska za diplomatske predstavnike stranih država, za članove kraljevske vlade i za sokolska starešinstva.

4 i 5 Severna i južna tribina 177.05 metara dužine i 19.10 širine.

6 Istočna tribina, za sokolsko članstvo, duga koliko i zapadna, 233 metra, a široka 17.60 metara. Svega je na tribinama 23.000 sedišta. Visina svih tribina je 9.70 metara. Prostor sletišta u užem smislu je 274 metra dug, a 235 širok!

7 Stepene tribina za stajanje; svega u 12 metara širine 5 stepenica s nagibom 10 posto. Na tim stepenicama ima mesta za 30.000 gledalaca.

8 Nastup vežbača na istočnoj strani, širok 20 metara.

9 Ostupi vežbača na istoj strani, široki po 12 metara.

10 Paviljon za glazbu, zatvoren, dug 28, a širok 8 i po metara. Prenos glazbe mikrofonom i zvučnicima.

11 Nastupište široko 25 metara, dugo 250.

12 Garderobe s praonicama. Svega ima 12.320 mesta: 5 po 260; 8 po 450, 11 po 580 i 2 po 520. Prostor garderoba je 250 za 135 metara.

13 Zahodi uz garderobe.

14 Otvorene, poljske kuhinje za skupnu prehranu, s prostorima za blagovaonice. Svega 135 za 60 metara.

15 Ambulante i stanice za prvu pomoć kod ulaza za stajanje.

16 Blagovaonice, gostionice i dućani.

17 Uredi, dućani, izveštajna služba, pošta, i sl.

18 Prostor za automobile.

19 Prilazi mestima za stajanje: biće 4 glavna na uglovima, a 6 pomoćnih pod tribinama.

20 Ulazi s blagajnama. Glavni ulaz je na uglu Maksimirske ceste i Svetice. Tu je stajalište tramvaja. Drugi biće sa strane Maksimirske ceste, treći u sredini svečane aleje, koja je pred sletištem uz cestu Svetice. Ta svečana aleja je široka 40, a duga 260 metara. Četvrti je ulaz na južnom kraju svečane aleje.

21 Prilazi za vežbače do garderoba i na članske tribine.

22 Gospodarski ulaz.

Osnova sletišta je izrađena u radionici građevnog oteka Sletskog odbora. Pročelnik oteka je prof. arh. Josip Dryak, vodi gradnju arh. Marko Vidoković, a saradnici u radionici su arh. Vjekoslav Muršec i ing. Josip Petrak.

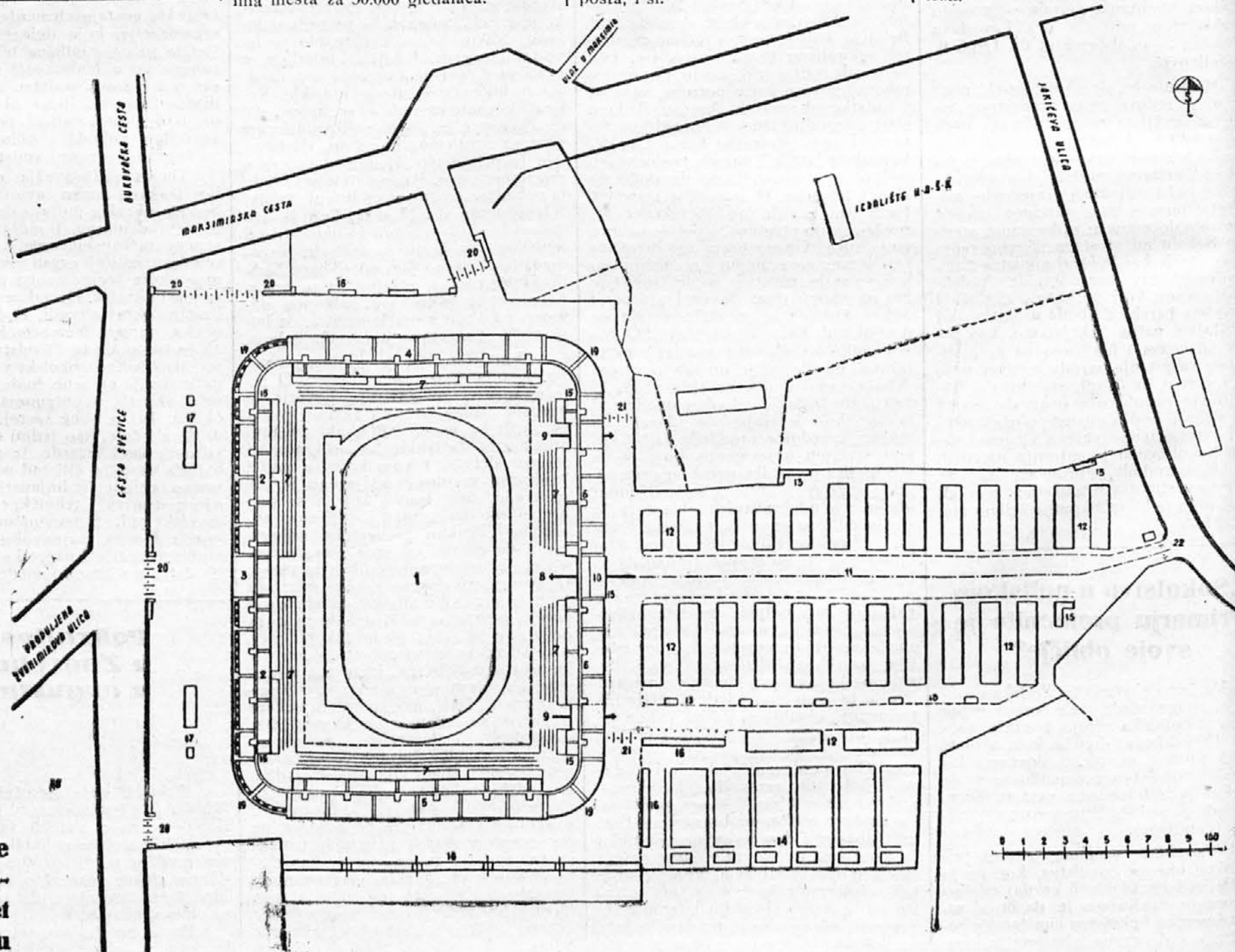
Objašnjenje

U izveštaju sa XII sednice izvršnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, održane dne 15 marta o. g. u Beogradu, a oštampiranog »Sokolskom glasniku« broj 13 od 23 marta o. g., nalazi se i ovaj zaključak izvršnog odbora:

»Ne uvažuje se predlog uprave župe Osijek, da se za međunarodne utakmice u Budimpešti organizuje oveća ekspedicija Sokolstva u Peštu.«

Kako ovaj prelog nije uprava župe Osijek nikada donela, a ni predložila habskoj saveznoj upravi, već je isti podneo lično načelnik ove župe, misleći čisto privatnu ekskurziju a ne izaslanstvo Sokolstva, to se u tom smislu ispravlja i sam zaključak.

Sletište
za pokrajinski slet
u Zagrebu

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTAVAIČETA

Župa Banja Luka

BIHAĆ. — 18 III o. g. održana je prva zajednička sednica Sokolskog društva Bihać, Sokolskog društva Petrovaca Ličko i Sokolskih četa: Pri-toka, Ripač, Gata-Ilidža, Založje, Lipa, Zegar i Izačić.

Sednicu je otvorio brat starešina pukovnik Ivan Fragner pozdravljajući prvenstvo Nj. Vel. Kralja, starešinu Prestolonaslednika Petra. Zatim je brat starešina objasnio zadatak ovoga sastanka, na kojem se stvorio program rada sokolskih četa za drugu tromesečje ove godine, kao i način zajedničkog rada sa sokolskim društvom Ličko Petrovo Selo. Utvrdjeno je da ova društva prirede zajednički izlet i javni nastup na Plitvičkim Jezerima, prilikom njihovog sezonskog otvaranja na dan Duhova.

Obzirom na izgradnju tehničkog rada u četama predviđeno je: 1) Organizacija tehničkog rada u vezi s obilježjenjem tehničara Matičnog društva. 2) Javni nastupi četa do 15. juna. 3) Javni nastupi svih četa u sedištu matičnog društva. 4) Organizovanje izleta matičnog društva k četama i obratno. 5) Takmičenje za prvenstvo u lakoj atletici. 6) Uvođenje što jednoobraznijeg odela kod četa. 7) Osnivanje kategorije naraštaja i dece. 8) Uvođenje vojne obuke i osnivanje streljačkih sekcija. 9) Održavanje tehničkog prosvetnog tečaja za vodstvo sokolskih četa 22 i 23 marta kod matičnog društva Bihać.

Što se tiče unapređenja prosvetnog rada utvrđeno je: 1) Organizovanje poljoprivrednih i higijenskih tečajeva kod svih četa tokom ove godine, dalje uvođenje sokolske štednje, osnivanje socijalnih oteka, osnivanje sokolskih čitaonica, organizovanje anal-fabetskih tečajeva, širenje sokolske štampe, zavađanje higijenskih i poljoprivrednih izložba i uvođenje jedno-obrazne administracije.

Nakon utvrđenog programa rada brat inž. Pero Radošević održao je predavanje o poljoprivredi, s naročitim obzirom na stočarstvo.

Brat Dragutin Sekanina govorio je o zadatku i značaju sokolskih sletova, a napose sokolskog sleta u Sarajevu i Zagrebu ističući u njima naj-zgodniju mogućnost jačanja i negovanja bratskog dodira i slovenske uzajamnosti.

Nato je govorio seljak brat Duran Kraljić, koji je tvrdo uveren da će s ovakim predanim i nesebičnim radom, koji se je opazio na ovom bratskom sastanku, jaz između sela i grada biti sigurno i uskoro zatrpan.

Sednicu je zaključio brat starešina pukovnik Fragner zahvaljujući na odzivu svestan odgovornosti, koju je na sebe preuzeo matično društvo, ali i potstrecu i volje, koja će dati ustrajnosti i snage.

Napominje se, da se sednica održala u sokolskoj dvorani, udešenju za ovu zgodu, i u kojoj je bila improvizirana i mala izložba celokupne sokolske štampe i stručnih sokolskih knjiga.

Dr. J. K.

LIČKO PETROVO SELO. — Naše društvo u poslednje vreme nastoji, da stupi u bliži dodir sa svim okolnim bratskim društvima i četama.

U nedelju 1 aprila održalo je naše društvo hodnu vežbu u selu Vaganac, udaljeno 4 km od našega sela. Iako je bilo ružno vreme, pa je i kiša padala, hodnoj vežbi prisustvovalo je: 21 član, 13 članica, 13 sok. dece i tamburaški zbor od 5 članova, dakle, 52 pripadnika. Voda puta bio je brat načelnik Ilija Muždeka.

U selu Vaganac sastali smo se sa Sokolskom četom iz Gate-Ilidže, koja se sastojala od 16 članova, a koju je vodio načelnik brat Tatlić, učitelj. Ova četa prevalila je put od osam kilometara.

Kako je padala kiša, smetili smo se u jednom razredu osnovne škole, i tu su naša sokolska deca i članovi, kao i članovi čete Gata-Ilidže nastupili s nekoliko prostih vežbi, pa su bili toпло pozdravljeni od prisutnih Vagančana, koji su prvi puta imali prilike da vide Sokole. Iza toga razvila se igranka na kojoj su se igrala samo naša narodna kola uz svirku braće tamburaša našega društva i čete Gata-Ilidže.

U 6 sati na večer oprostili smo se od čete Gata-Ilidže, nakon toga, što smo jedni drugima zaželeli srećan put.

Da je ovaj prvi sastanak urodio plodom vidi se po tome, što je na tom sastanku ugovoreno, da ćemo se više puta sastajati, da će naše društvo posetiti javni čas čete Gata-Ilidže, a ova četa će opet posetiti naše društvo prilikom održavanja javnog časa u junu mesecu.

Župa Beograd

BEOGRAD VII. — Šantićevo veće, Sokolsko društvo Beograd VII u Privrednikovom šegrtskom domu održalo je 10 marta s odabranim programom i pred punom salom Šantićevo veće. Veće je otvorio starešina društva brat Sekula Zečević, pozdravljajući u prvom redu goste, da zatim govori o Šantiću kao pesniku, nacionalisti i Sokolu. Brat prosvetar Stevo Jelčić, profesor, izneo je suštinu i vrednost svih vrsta Šantićeve poezije. Brat dr. Vladimir Čorović, profesor univerziteta i akademik, dao je u odlično složenom i dokumentovanom predavanju nacionalni i socijalni rad Alekse Šantića. Pevačko društvo »Nikola Tesla« oživelo je veće lepm horskim pevanjem. Članstvo Sokola izvelo je uspešno svoje skladne vežbe, a naročito je uspešno slikovito Brankovo kolo u sokolskoj odori i narodnoj nošnji.

Ovo je veće, posvećeno Šantićevoj uspomeni, uspešno preko očekivanja. Poseta je bila odlična. Sva braća i sestre izvršili su svoju sokolsku dužnost najsvesnije.

DEBLJAČA. — Prednjački tečaj. Ovde je održan prednjački tečaj pod vodstvom saveznog prednjaka brata Fedora Gopurenka, u cilju osposobljavanja prednjačkog kadra za što uspešniji rad u Sokolskom društvu, u čemu je društvo dosad oskudevalo.

Istovremeno je održana u vezi s tečajem i prosvetna škola za tečajeve, na kojoj su bili predavači: brat Božidar Popović, starešina, dr. Borislava Nedeljković, Branka Zita, i Marija Nedeljković.

Tečajci su završili do kraja u potpunom broju ovaj tečaj.

Župa Bjelovar

BJELOVAR. — U nedelju 25 III o. g. priredilo je naše Sok. društvo »Sokolsko veće« u slavu 84-og rođendana predsednika Čekoslovačke Republike br. T. G. Masarika. Iza sokolske koračnice održao je Dragašević Miro predavanje o životu i radu Tome Masarika. Posle predavanja otvrala je glazba čekoslovačku i jugoslovensku himnu. Društveni muški pevački zbor otpjevao je »Teče voda teče«, a muški naraštaj izveo je »Daninu vežbu« od brata M. Bakića. Nakon toga nastupili su prednjači sa sastavom brata M. Bakića »Turski marš«. U sedmju tački nastupio je opet zbor i otpjevao dve pesme i to: »Dolenjsku« i »Je l' te žalba«. Nakon toga nastupili su članovi s ritmičkim sastavom »Devetka«.

Poslednja tačka bio je ritmički sastav za članove i članice brata M. Bakića »U lugu«. Sve tačke programa izvedene su vrlo dobro.

Posle programa razvila se je zabava s plesom.

DAR. BRESTOVAC. — Na glavnoj godišnjoj skupštini Sokolskog društva u Dar. Brestovcu, održanoj 4 februara 1934 nakon predsedničkog pozdrava skupštinarima, te zahvalom na prošlogodišnjem radu sveukupnim članovima, pročitan je poslanica Saveza, koja je saslušana velikom pažnjom. Dalje su pročitali izveštaji načelnika, blagajnika, prosvetara i nadzornog odbora, koji su primljeni. Posle izabrana je sledeća uprava: starešina: Brat Jovo Lukić, načelnik brat Ljubomir Lukić, zamenik brat Mane Kovačić, načelnica sestra Cecilija Rehak, tajnik brat Ivan Roksa, blagajnik brat Avram Kovačić, prosvetar brat Ivo Pavetić, statističar brat Vjekoslav Kligl. Revizori: predsednik brat Matija Vrbanić, članovi Pavle Samiljski i Venci Kudrnovski, zamenici Josip Kalivoda i Ivo Pavetić. Odbor: Antun Oret, Stanislav Čihak, Andrija Kovačić, Edo Halačka, Jovo Orozović, Lazo Stjepanović, Adolf Tomek. Sud časti: Matija Vrbanić, Pavle Tomiljski, Lukić Jovo, Ivo Pavetić. Zamenici: Kovačić Andrija, Kolić Marijan i Kovačić Petar.

Nakon izbora brat prosvetar Ivo Pavetić pozivlje novu upravu, da svi zajedničkim silama povore na procvatu društva a brat Matija Vrbanić apelira na sve prisutne, da se poveća članstvo društva, da isto ostane na dostojnoj visini.

TROJEGLAVA. — U poslednje vreme razvila je ovašnja Sokolska četa velik interes za podizanje voćarstva u selu. — Ta gospodarska grana vrlo je zanemarena u našim krajevima. Naš seljački stalež trpi velike izdatke, koje uz valjanu sopstvenu spremu ne bi smeo da trpi, pošto ima sve uslove za svoj gospodarski razvitak.

Naša je uprava Sok. čete pozvala br. Potocnjaka, sreskog voćara, te br. Barlovića, sreskog agronoma, koji su na 18 marta održali poučnu predavanja iz voćarstva, ratarstva i stočarstva, dok br. načelnik iz ideologije Sokolstva. — Predavanja je posetio velik broj mesnih seljaka, a na kraju se povela nevezana diskusija. Na kraju je br. Momčilović pozdravio br. predavače, zahvaljujući im na složen rad, koji je neophodno potreban u svlađavanju teskih životnih i gospodarskih problema.

Župa Celje

SV. JURIJ OB J. Ž. — Letos po-teče 25 let, odak je bilo ustanovljeno Sokolsko društvo v Sv. Juriju ob j. ž. Da se jubilej 25 letnega sokolskega dela dostojno proslavi, vrši se v dne 2. in 3. junija v Sv. Juriju ob j. ž. okrožni zlet šentjursko-smarskega okrožja. Pokroviteljstvo bo prireditve je prevzel br. ban dr. Drago Marušič.

Društvo se za zlet marljivo pripravlja. Društvena uprava je že izdelala načrt proslave. Izvoljen je zletni odbor, ki je podrobno delo razdelil na posamezne odseke.

Delo v telovadnici je poživelo. Vsi oddelki se pridno vežbajo. Tudi prosvetno delo je postalo intenzivnije. Dramatski odsek je pravkar z uspehom odigral Jurčičevu »Desetega brata«. Salonski orkester pripravlja že drugi koncert v tem letu. Vse sokolsko delo se vrši s podvojenim navdušenjem v znamenju jubilejnega leta.

Župa Cefinje

CETINJE. — Radi izvežbavanja prostih vežba za sletove u Sarajevu i Zagrebu načelnštvo društva, u sporazumu s prednjačkim zborom, odredilo je brata Dušana Đurkovića, prednjaka, da obide sve sokolske čete u toku nedelje i da izvrši korekcije u vežbama po četama, tako da bi sve čete pravilno izučile odnosne vežbe.

Brat Đurković je tokom prošle nedelje obišao sve čete i to počevši s četom u Dobroškom Selu, koja je jedna od najbližih četa ovoga društva. U četi se br. Đurković zadržao pola dana i s prisutnim članovima čete, kojih je bilo 20, uvežbavao vežbe za pretstojeće sletove. Rad čete je dosta dobar i članovi se trude da što bolje izuče vežbe. Kako će se ove vežbe na sletovima izvoditi uz muziku, to je dobro došlo i to što je br. Đurković član pevačkog društva »Njegoš« i član glazbenog oteka, te je članovima čete i u tom pogledu omogućeno da takt za muziku pravilno izuče.

Istoga dana br. Đurković je nastavio rad sa Sokolskom četom u Ljubotinu gde je također uvežbavao odnosne vežbe pa je sutradan obišao i četu u Crnojevića Rijeci, gde je pregledao njen rad.

Ovoga dana je nastavio put u četu Gradac gde je našao na okupu članove čete, kojih je bilo prisutno 25, i s istima vežbao celo posle podne vežbe za sletove. Za ovim je dao potrebne upute o pripremanju za sletove u pogledu štednje i pribavljanja što lepše narodne nošnje.

Sutradan je br. Đurković obišao četu u Burejima. Kako je ovo novo osnovana četa, to je br. društvo obratilo najvišu pažnju na rad ovih novih jedinica i imenovani je brat s članovima ove čete prešao vežbe za sletove i to jedan dobar deo vežbe. U četi je bilo prisutno 27 vežbača.

Rad Sokolske čete u Relezi je jedan od najintenzivnijih. Br. Đurković je istoga dana i u ovoj četi izvodio odnosne vežbe. Prisutno je bilo 30 i oni su ponajbolje izvežbali vežbe, jer je njihov načelnik Bogić Radunović svršio tečaj za vođe četa.

Dorde Zivanović (Beograd):

Časovi poljskog jezika

RADIO - STANICA BEOGRAD

(Nastavak.)

Osmi čas

Zamene i y. — Posle zadnjenepećanih suglasnika k i g u poljskom ne može nikad biti y, već samo i.

srogi = strog
wielki = veliki.

Nastavak za prideve u muškom rodu je -y, ovde pak imamo -i. To znači da je y zamenjeno sa i.

Posle c, dz, sz, dź, sz, ż i rz može biti samo y, a nikad i.

stworzyć (stfozić) = stvoriti
męczyć (menčić) = mučiti
przy (psi) = pri.

Naši oblici pokazuju da je tu nekad bilo i mesto sadašnjeg y, a zato se i u poljskom pretvorilo staro meko r u rz, a k u cz.

Neke sličnosti između našeg jezika i poljskog.

Kako je poljski jezik slovenski, kao i naš, to ima mnogo osobina po kojima je blizak našem. Ima mnogo reči koje su potpuno iste, ali ima i takvih koje se samo po nečemu razlikuju od naših. Tako ćemo se baš i zadržavati češće na tim sitnim razlikama, pa ćemo prema njima moći često da se snademo i u oblicima i rečima koji na prvi pogled ne liče ni malo na naše.

Videli smo već da se glagoli u neodređenom načinu skoro svi svršavaju na -ć, što odgovara našem -ti.

plakać = plakati
widzieć (videć) = videti.

Ako se naš glagol vršava na -ć, u poljskom je onda -c.

piec = peći
lec = leći
ciec (cec) = teći.

U ostalim pak rečima gde je naše d tu stoji u poljskom dz, a gde je naše ć tu stoji u poljskom c.

miedza = meda
świeca = sveća.

Poljsko rz odgovara našem r i to tad kad posle toga r dolazi meki samoglasnik (i, e).

rzeka = reka
rzec = reći.

Iz ovog je sasvim jasno da je poljsko rz postalo od starog mekog r. Kod nas je uvek na tom mestu ostalo r. Poljsko pak ž stoji onde gde je i kod nas ž.

Našim prefiksima pri-, pre- odgovaraju poljski przy-, prze- (po značenju odgovara našem do-, pre-).

przylecieć = doleteti (prileteti)
przelecieć = preleteti
przyjść (od przy+ić) = doći (prići)
przejść (od prze+ić) = preći.

Poljski prefiks wy- znači naše iz-

wylecieć = izleteti
wyjść (od wy+ić) = ići
wyrzucić = izbaciti (rzucić = baciti).

Poljski prefiks w- znači naše u-

wlecieć = uleteti
wrzucić (vzucić) = ubaciti.

Našem nepostojanom -a- odgovara u poljskom nepostojano -e-.

sen, snu = san, sna
pies, psa = pas, psa.

Ovo nepostojano a razvilo se u nas iz starog poluglasa (b ili b̄). U poljskom se pak sačuvala razlika. Doduše, umesto starog poluglasa stoji uvek e, ali ako je u starom slovenskom bio tvrd poluglas (b̄), onda je e prosto, ako je pak u starom slovenskom bio mek poluglas (b), onda je pored ovoga još i suglasnik, koji se nalazi ispred, umekšan. Otud naporedno: sen ali pies, a kod nas je uvek prosto a, zatim dzien, pień (naše panj) starzec = starac (ali starca i u poljskom). Kod nas su neke jednosložne imenice zadržale a kroz sve padeže, kao panj, dan i t. d.

Kochać i tracić...

Kochać i tracić, pragnąć i żalować, Padać bolesnie i znów się podnosić, Krzyżować tęsknocie »przez!« i blagać »prowadź!«

Oto jest życie: nie, a jakże dosyć...

Zbiegać za jednym klejnotem pustynie.

Iść w toń za perłą o cudu urodzie, Ażeby po nas zostały jedynie Slady na piasku i kregi na wodzie.

Leopold Staff.

Nepoznate reči.

kochać = voleti; tracić (tracić) = gubiti; pragnąć (pragnonć) = želiti; żudeti; zalować = żaliti; bolesnie = bolno (ne bolesno!); znów (znuf) = ponovo; podnosić się = podizati se; ustajati; krzyżować (kšićeć) = vikati; tęsknota = tuga; jad; tęsknocie (te-sknocę) = tuzi, jad (3. pad, jedn.); precz! = idi! odlazi!; blagać = preklinjati; prowadzić = voditi; prowadź! (prówać) = vodi! (zapovedni način); oto = eto, eto to; życie (żiće) = život; nie = ništa; jakże (jagże) = kako; zbiegać = obigravati, obilaziti; klejnot = dragulj; pustynia = pustinja; toń = dubina (morska); perła = biser; o urodzie = s lepptom, lep; o urodzie cudu = s čudom od lepote; ażeby = da bi; po nas = posle nas, za nama; zostać = ostati; zostały = ostali; jedynie = samo, jedino; ślad (ślat) = trag; piasek = pesak; kregi = krugovi; na wodzie (na wódzie) = na vodi.

Voleti i gubiti...

Voleti i gubiti, żudeti i żaliti, Padati bolno i ponovo ustajati, Vikati tuzi »idi!« i preklinjati »vodi!« Eto to je život: ništa, a kako dosta...

Za jedan dragulj obigravati pustinje, Ići u morską dubinu za biserom s čudom od lepote.

Da bi za nama ostali samo Tragovi na pesku i krugovi na vodi.

Wytłumaczył się.

— Czy to prawda, że pan wyraził się o mnie ujemnie u naszych wspólnych znajomych, u których wszyscy mieli o mnie opinję dodatnią?

— Złośliwość, kochany panie, złośliwość. Przecież nawet nie bywam w domach, gdzie mają o panu dodatnią opinję.

Reči. — wytłumaczyć się = opravdati se; prawda = istina (ne pravda!); wyrazić się = izraziti se; ujemnie = rdavo; wspólny (fspólni) = zajednički; znajomy = poznat, poznanik; który = koji; wszyscy (wszyscy) = svi; mieli = imali, imali su; opinja = miš-

ljenje; dodatni = dobar; złośliwość (zlosłjwość) = pakost; kochany = voljen, drag; przecież (pšeczeń) = ta; nawet = čak; mają = imaju.

Opravao se.

— Jeli to istina da ste se o meni izrazili rdavo kod naših zajedničkih poznanika, kod kojih su svi imali o meni dobro mišljenje?

— Pakost, dragi gospodine, pakost. Ta čak ne bivam u domovima gde imaju o Vama dobro mišljenje.

Deveti čas

Prelaz samoglasnika o u ó. — Kad smo govorili o samoglasniku ó, rekli smo da se čita kao obično u, a više se ovako po tradiciji. A sad ćemo reći kako je i gde postalo. Kad se o našlo u zatvorenom slogu, a iza njega dolazio jasn suglasnik, onda se to o steglo i postalo ó. (Zatvoreni je slog onaj koji se završava na suglasnik).

Bóg (buk) = Bog; ali Boga
róg (ruk) = rog, ugao; ali rogu
sposób (sposur) = način; ali snosobu

Lwów = Lavov, grad; ali Lwo-wa
mój (muj) = moj; ali moja
swoj (sfuj) = svoj; ali swoja.

U prvim primerima se o našlo u zatvorenom slogu, pa se zato pretvorilo u ó, u drugim pak slučajevima bilo je u otvorenom slogu i zato se nije menjalo.

Od ovoga pravila ima mnogo izuzetaka, ali je ipak uglavnom ova promena sprovedena.

Nosni samoglasnici. — Poljski jezik nasledio je od praslovenskog nosno o i e. Vremenom se međutim ova dva samoglasnika potpuno izjednačila (izgovarali se kao nosno a), razlikujući se samo po dužini. Tek od XV veka počinje novo razlikovanje, i to: dugi nosni samoglasnik dao je nosno o (pisano i štampano a), a kratki nosno e (e). Prema tome jasno je da nosni samoglasnici u sadašnjem poljskom jeziku ne odgovaraju istim samoglasnicima u praslovenskom.

Praslovenskom nosnom o odgovara naše u, a nosnom e odgovara naše e. Ako uporedimo izvesne poljske reči s našima, videćemo taj odnos.

zab (zomp) = zub
trąba (trómba) = truba
ciężki (če"ski) = težak
mięso (mje"co) = meso

Ali ovakav odnos nije obavezan, jer smo već rekli kako su postali sadašnji nosni samoglasnici u poljskom. Iz daljih ćemo primera videti kako treba tražiti odgovarajuće reči u nas.

ręka = ruka
piątek (pjóntek) = petak.

Praktično će biti ovo: ako je u poljskom ispred nosnog samoglasnika suglasnik umekšan (mięso, piątek), onda je kod nas e, ako je pak ostao neumekšan (zab, ręka), onda je kod nas na tome mestu u.

Kod imenica je u promeni odnos između a i e isti kao između ó i o, t. j. u zatvorenom slogu, a pred jasnim suglasnikom stoji a.

zab, ali zęba (2 pad, jedn.)
ręka, ali: do rąk = do ruku.

Izuzetaka ima i ovde dosta, ali je pravilo ipak sprovedeno prilično dosledno.

U licu jednine sadašnjeg vremena našem -em ili -im odgovara u poljskom -e.

idę = idem
widzę = vidim
wolę = više volim.

Ako je pak u nas -am, onda je i u poljskom skoro uvek takav završetak.

znam = znam
mam = imam
czekam = čekam.

U licu množine sadašnjeg vremena našem -u odgovara poljsko -ą.

idą = idu
padają = padaju.

Nepoznate reči.

może = mogu; dostać = dobiti; pokój = soba; sobie = sebi; życie = želiti; jednoosobowy = za jednu osobu; dwuosobowy = za dve osobe; czyli = ili; ładny = lep; piętro = sprat; na pierwszym piętrze (na pjerfsem pjéntse) = na prvom spratu; dobre pokoje = dobre sobe; za = suviše; szkodzi (škódi) = smeta, mari; jest = je, ima; winda = dizalica; podobać się = dopadati se; ile = koliko; kosztuje = stoji, košta; doba = dan (24 sata); na dobę = za dan; dłu-

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

Kako je četa u Stitarima dosta bliže četu u Relezi, to je br. prednjak sutradan pošao u ovu četu i našao na okupu 23 vežbača sa starišinom br. Dušanom Pejevićem, učiteljem, i s istima vežbao vežbe za slet. Kako je br. Đurković odnosno četu obilazio ranije i uvećavao vežbe, to je ovog dana ponovio vežbe i korigirao nedostatke u koliko ih je bilo, pa je četu napustio i pošao u četu u Kosijerima, koju je također ranije dva puta obilazio, te je s članovima, kojih je bilo prisutno 20, ponovio vežbe. I ova je jedna od novonovanih četa društva Cetinje, te se i njoj mora polagati velika pažnja kako bi postala jedna od najaktivnijih jedinica župe Cetinje.

Krajem nedelje obišao je br. Đurković i četu u Velestovu, Gornjim Bjelicama, Čekličima i Bajicama. U četa je uvećavao vežbe za sletove u Sarajevu i Zagrebu. U Bajicama također radi prednjak br. Milan Ivančević, koji svakodnevno radi s četom, u Velestovu radi iskusan Sokol br. Radovan Vujović, učitelj, koji vodi četu uzorno.

CETINJE. — Sokolski rad ovog društva na podizanju našeg sela — njegovom progresu pokazao se vrlo agilnim u priređivanju sokolskih akademija o pravoslavnom Uskrsu.

Od 12 sokolskih četa stigili su izveštaji da su 4 čete priredile zabavu i to: Gornje Bjelice, Dobro Selo, Čekličići i Kosijeri.

ČEKLIČIĆI. — Sokolska četa Čekličići priredila je zabavu s pozorišnom predstavom »Saran« od Jov. Jovanovića-Zmaja.

Posetnika je bilo oko 400 osoba. Također materijalni uspeh je bio obilan.

Slično ovim priredbama bile su priredbe u Dobro Selo i Kosijerima.

GORNJE BJELICE. — Ova novonovana Sokolska četa priredila je vrlo uspešnu zabavu s ovim programom: »O ciljevima Sokolstva, njegovoj ulozi u prošlosti i sadanosti«, govorio je br. Šćepan Milić, župski novinar i okr. prosv. referent, koga je prilikom otvaranja akademije predstavio br. Andrija Vukotić, učitelj i starešina čete. Posle ovoga su članovi lepo izveli pozorišni komad, krvavu dramu »Batrić Perović«.

Kako je ova istorijska drama događaj iz ovog kraja, to su diletanti s potpunim razumevanjem uspehi u izvođenju iste.

Na ovoj zabavi bilo je dosta gostiju iz okolnih sela: Čeva, Čekličići i Cuca. Materijalni uspeh je također

zadovoljavajući, te su idućeg dana svi diletanti pošli u susednu opštinu Cuce, t. j. u selo Batu da tamo odigraju ovu dramu.

Četa G. Bjelice namerava istu dramu prikazati i u susednim seoskim opštinama.

DOBRORSKO SELO. — Na prvi dan prav. Uskrsa priredila je Sokolska četa u Dobro Selo zabavu. U program je istakla pojedine tačke iz teološke kao i predavanje o Sokolstvu. Sokolsko društvo Cetinje da bi uvećalo i dalo značaja ovakvim priredbama po svojim četama — odredilo je pozorišni otsek da i on uzme učešća na ovoj priredbi.

Akademija je počela s predavanjem brata Milovića »O sokolskom prosvetljanju sela«. Za ovim je brat K. Vujović recitovao dve pesme, a nato je izvodio komad »Svetski rat« od Nušića. Komad je dobro uspeo. Potom je brat Blažo Kavaja, narodni guslar i član čete, otpevao uz gusle dve pesme i to »Jugoslavija« i »Gusle«, koje su ostavile jak utisak na publiku.

Priredba je bila dobro posećena.

Članovi čete izveli su dve tačke i to jedna vežbe za slet u Sarajevu i Zagrebu, a druga proste vežbe, koje je izveo podmladak čete. Po svršenom programu bila je igranka, gde su se igrala narodna kola, a najviše crnogorsko »oro«.

DENOVIĆ. — Na prvi dan pravoslavnom Uskrsu Sokolsko društvo Denović priredilo je u prostorijama Mašinske škole akademiju.

Program je bio obilan i raznovrstan.

Vežbali su članovi i muška deca. Muška i ženska deca deklamovali su razne patriotske pesme kao i dijaloge.

Diletantska sekcija Sokola denovićkog izvela je dve predstave: »Pod maslinom na Krfu« od Sretena Dinića i »Kijavica« od Branislava Nušića.

Dvorana je bila dupkom puna. Učestvovali su svi meštani, pored članova naše mornarice i artiljerije.

Svirala je sokolska muzika iz Denovića.

Moralni i materijalni uspeh bio je iznad svakog očekivanja. — O. J.

Župa Kragujevac

NOVI ADŽIBEGOVAČ. — Sokolska četa u Novom Adžibegovcu priredila je na dan 22 III o. g. u selu Rokincu prvu svoju zabavu s igrankom, koja je vrlo dobro uspešna.

Na zabavi je održao pozdravni govor načelnik čete br. Bor. S. Cvetko-

vić, a zatim je govorio prisutnima o ideologiji Sokolstva. Govor je popraćen burnim poklicima Kralju, Prestolonasledniku, Sokolstvu i Jugoslaviji. Posle govora br. Cvetkovića, izveli su članovi i naraštajci nekoliko skupinskih vežbi.

PARAČIN. — Sokolsko društvo u Paraćinu za prva tri meseca ove godine razvilo je intenzivan rad i okupilo u sokolske redove veliki broj članova naraštaja i dece.

Pored održanih zabava i priprema članova, naraštaja i dece za slet u Sarajevu i Zagrebu, društvo je održalo Tečaj za vođe sokolskih četa. Nastavnici na tečaju braća: Svetolik Milošević, dr. Jelić, Dušan Ilić, Miro Jonjić, Paja Lambrović, Doka Popović i Velimir Gašparić — predavali su: O sokolskoj ideologiji, privredi, higijeni administraciji kao i sletске i druge vežbe. Tečaj je društvo održalo o svom trošku i isti je svršilo 14 tečajaca s odličnim uspehom, a trajao je 5 dana.

Tečaj je urodio plodom, jer su u toku nekoliko dana osnovane sokolske čete u: Sapcu, Izvoru, Mirilovcu, Buljanu i D. Mutnici. Vrše se pripreme za osnivanje sokol. četa još u mnogim selima, jer osnovane čete svojim radom već daju lep primer.

Čete su osnivane na svečan način uz prisustvo naroda i uvek s prigodnim predavanjima. Upisano je oko 200 članova sokolskih četa po selima. Vežbači su već naučili sletске vežbe, a neke su čete same izradile sprave za vežbanje.

Starešina društva je brat Dragutin Marinković, koji ima spremne i zauzimaljive saradnike, pa je u pripremi sokolska akademija i niz izleta po okolnim selima.

Ovako dobar početak uliva puno nade na veliki uspeh. — M. M. Z.

Župa Ljubljana

KAMNIK. — Sokolski okružni prosvetni dan. Kot uvod u proslavu 30 letnice je Kamniški Sokol priredil u soboto, 7. aprila zvečer u dvorani narodne čitalnice svečano telovadno akademiju, ki je prav lepo uspešna, le da poset ni bil ravno številen. V nedeljo, dne 8. aprila pa je popoldan ob pol petih priredilo kamniško-prosvetno okrožje svoj prvi prosvetni dan, ki je obenem prva prosvetna prireditel večjega obsega v ljubljanski sokolski župi. Dvoranica čitalnice je bila nabito polna, prišli so tudi zastopniki uradov in oblasti ter narodni poslanec br. Cerer. Prvi del sporeda je obsegal nastope pevskih zborov in orkestrov,

drugi del pa nastope dramskih odsekov. Vseh sodelujočih iz društva: Domžale, Kamnik, Komenda, Moravče, Radomlje in čete Krašnja je bilo preko 100. Prireditel je otvoril s kratkim pozdravnim nagovorom župni prosvetar br. Janez Pohar, ki je ob tej priliki imenom župne uprave tudi čestital kamniškemu Sokolu k njegovemu jubileju. Kot prvi je nastopil orkester domžalskega Sokola, ki je številčno sicer šibak, pa dobro vigran. Štiri točke — »Bože pravde«, »Slovenski biseri«, »Izpod Tatre« in »Jugoslavija« je izvedel prav zadovoljivo, le da je ta del sporeda bil nekoliko predolg. Sledil je nastop mladinskega pevskega zbora Sokola Komenda, ki je naravnost zadivil. Preprosti kmečki otroci so bili odlično uvežbani in so odpeli pet pesmic naravnost vzorno; zlasti sta ugajali pesmici, Gerbičeva; »Pastirček« in Adamičeva »Jurjevanje«. Kvintet Sokolskega društva Domžale je skladno zapel pesmi: »Sokolski pozdrav«, »Nageljni rdeči« in »Na trgu«, vendar je bila opaziti delna indispozicija. Sokolski pevski zbor iz Moravče je še mlad zbor, odnosno komaj obnovljen. Priprosti ljudje, ki pa pojo iz srca in duše, pa je v kratkem času mogel pevovala ustvariti iz njih čisto dober zbor, ki se lahko povzpne do lepe višine. Pesmice: »Noč na Adriji«, »Oj devojko« in »Pri oknu« so bile kar čedno podane. Sledil je nastop pevcev kamniškega Sokola, ki so domala vsi tudi člani znanega zbora »Lira«. Razumljivo je, da je bil zbor na višku, dasi so tenorji nekam šibki. Pod vodstvom brata Vremška, ki je temperamenten dirigent, so odlično zapeli Predvedovo »Nazaj v planinski raj« in Prelovčovo »Ko so fantje proti vasi šli«. Za zaključek prvega dela sporeda, ki ga je prenašal tudi radio Ljubljana, je zaigral orkester sestojel iz članov kamniškega Sokola odlično Parmove kompozicije: »Mladi vojaki«, »Bela Ljubljana« (venček narodnih pesmi), intermezzo iz opere Ksenija in na koncu Kmočovo »Sokolsko korčnico«. Orkester je številčen, lepo zveni in pod vodstvom br. Vremška obeta še lep razvoj. Ze prvi del prosvetne prireditve je pokazal, koliko dragocenega materiala je skritega po sokolskih društvih in ga je širši javnosti pokazala šele ta prva večja prosvetna prireditel. Po daljšem odmoru so nastopili Domžalčani z drugim dejanjem Cankarjevega »Pohujšanje v dolini Sentflorjanske«, ki je bilo podano prilično dobro, toda za nastop na tako značajni prireditvi, bi bilo stvar še precej opoliti, poedine vloge bolj karakterizirati itd. Mesto Meškove »Pri Hrastovih«, so sokolski igralci iz Radomelj vpriporili prav čedno drugo dejanje Golarjeve »Vdova Rošlinka«.

Za zaključek so nastopili igralci iz Krašnje s tretjim dejanjem novega Vombegarjevega dela »Vrnitev«. Vse tri uprizoritve so pokazale, da imamo zunaj talentirane igralce, toda malo res dobrih režiserjev, pa bo treba tudi temu posvetiti primerno pažnjo.

Prvi prosvetni dan kamniškega okrožja je bil prvi poizkus tovrstne prireditve, ki je v celoti čisto lepo uspel v obče zadovoljstvo. — J. P.

MEDVODE. — Dasiravno se krepko gibljemo in vsestransko delujemo, se malo sliši o nas. Letos nameravamo graditi svoj sokolski dom. Vsi člani so se z veseljem in dobro voljo priprljeli te misli in smo tudi prepričani, da prodremo, kajti ob strani nam stoje poleg dobre volje tudi bratje in gospodarske ustanove, ki kažejo svoje zanimanje in naklonjenost.

Telovadno življenje se je letos posebno lepo razvilo in štejemo močan napredek in razmah. Mladina se zbira v naših vrstah.

Prosvetno delo je v dobrih in agilnih rokah. Pripravljamo narodno igro »Divji Lovci«, ki jo bomo izvajali v mesecu maju na prostem v »Stanu«.

Pripravljamo pa tudi tombolo v prid Sokolskega društva, za katero vlada že sedaj veliko zanimanje, kajti poklonjeni so nam mnogi lepi dobrotki od raznih tvrdk in članov.

RIBNICA. — Dolenjsko prosvetno okrožje. — V nedeljo dne 22. t. m. se vrši sestanek prosvetarjev vseh edinic našega okrožja v sokolskem domu v Ribnici. Pričetek konference bo takoj po prihodu jutranjega ljubljanskega vlaka to je ob 9. uri dopoldne.

Na dnevnem redu bo poročilo o stanju v okrožju, statistično poročilo za prvo tromesečje, pogovor o razdelitvi okrožja v dolenjsko in ribniško-kočevsko skupino, konstituiranje okr. prosv. odbora, določitev sporeda okrožnega prosvetnega dne, predlogi edinic in slučajnosti.

Vse brate prosvetarje okrožja so opozarja na važnost sestanka ter se prosi za polnoštevilno udeležbo od strani vseh edinic. Sestanka se udeleži tudi župni prosvetar br. Pohar.

Mesečno poročilo prosvetnega dela je poslalo 20 edinic od skupnega števila 21 društev in čet. Prosvetno delovanje pri posameznih edinicah se je tekom februara poživilo. Iz mesečne statistike okrožja razvidimo, da je število sokolskega tiska naraslo posebno pri »Naši radosti« za 64 izvodov in pri »Sokolski prosveti« za 7 izvodov. Kljub temu pa še sedaj večina edinic nima predpisane štveila sokolskega tiska. Število posameznih listov bo treba dvigniti na primerno in odgovarja-

go = dugo; jak długo = koliko (du-go); zamierzać = nameravati; pozostać = ostati; tutaj = ovde, tu; dni = dani (ili dana); księga = knjiga; policyjna = policajska.

W hotelu. — U hotelu.

— Czy mogę dostać pokój?
Mogu li dobiti sobu?

— Owszem, proszę pana. Jaki pokój pan sobie życzy: jednoosobowy czyli dwuosobowy?

Da, molim Vas. Kakvu sobu želite: za jednu osobu ili za dve?

— Jednoosobowy.
Za jednu osobu.

— Pan może dostać bardzo ładny pokój na pierwszym piętrze. Mamy także dobre pokoje na trzecim i czwartym piętrze.

Možete dobiti vrlo lepu sobu na prvom spratu. Imamo takođe dobre sobe na trećem i četvrtom spratu.

— To już jest za wysoko.
To je već suviše visoko.

— To nie nie szkodzi, bo jest winda.
To ništa ne mari, jer ima dizalica.

— Wolę jednak być na pierwszym piętrze.

Ipak više volim da budem na prvom spratu.

— Proszę bardzo. Jak się panu podoba.

Molim lepo. Kako Vam se dopada.

— Ile kosztuje na dobę ten pokój na pierwszym piętrze?

Koliko košta dnevno ta soba na prvom spratu?

— Dziesięć złotych. — Jak długo pan zamierza tutaj pozostać?

Deset zlotih. — Koliko nameravate ovde ostati?

— Trzy albo cztery dni.
Tri ili četiri dana.

— W takim razie pan musi zapisać się do księgi policyjnej.

Onda se morate zapisati u policijsku knjigu.

Fenomenalni ludzie.

— Znałem pewnego człowieka który przykładal ucho do ziemi i słyszał odgłos kopyt końskich w obrębie kilku kilometrów.

— To nie. Ja znałem takiego, który tak mowił, że go słyszano w obrębie tysięcy kilometrów.

— To niemożliwe.
— Dłaczego nie? Był speakerem w radjo.

Reči. — znałem = znao sam; pewny = istvan; który = koji; przykładal = stavljati; ziemia = zemlja; słyszeć = čuti; odgłos = odjek; w obrębie = na daljini; kilka = nekoliko; że go słyszano = da se čuo; tysiąc = hiljada; tysięcy = 2. pad. mn.; niemożliwe = nemoguće; ludzie = ljudi; speaker (spiker) = spiker.

Fenomenalni ljudi.

— Znao sam izvesnog čoveka koji je stavljao uvo na zemlju i čuo odjek konjskih kopita na daljini od nekoliko kilometara.

— To nije ništa. Ja sam znao takvoga, koji je tako govorio da se čuo na hiljade kilometara.

— To je nemoguće.

— Zašto ne? Bio je spiker u radju.

Deseti čas

Da lakše zapamtimo i naučimo promenu imenica u poljskom jeziku, podelićemo ih u četiri vrste. i to: u prvoj vrsti biće imenice muškog roda; u drugoj vrsti biće imenice srednjeg roda; u trećoj vrsti biće imenice ženskog roda na -a i -i, i u četvrtoj vrsti biće imenice ženskog roda na suglasnik.

I vrsta.

Prvo ćemo pregledati jedninu. Uzećemo imenice: pan (gospodin), sąsiad (sused), koń (konj) i rozum (pamet).

1. pan	sąsiad
2. pana	sąsiada
3. panu	sąsiadowi
4. pana	sąsiada
5. panie	sąsiedzie
6. panem	sąsiadem
7. (o) panu	(o) sąsiedzie

1. koń	rozum
2. konia	rozumu
3. koniowi	rozumowi
4. konia	rozum
5. koniu	rozumie
6. koniem	rozumem
7. (o) koniu	(o) rozumie

Ako pogledamo sad ovu promenu i ako je uporedimo s našom, videćemo da ima dosta sličnosti, ali i dosta razlika. Pada u oči imenica pan, koja ima promenu kao i naše imenice, osim nastavka -em (kod nas -om) u 6. padežu (instrumentalu). Ovako se menja vrlo mali broj imenica, i to: Bóg, brat, chłop (seljak), pies (pas), kwiat (cvet), ojciec (ojca, oju = otac), chłopiec (chłopca = dečak) i još neke.

Ovom prilikom moramo se ponovo setiti onoga što smo govorili o pravopisu, t. j. da se: konia, koniu čita kao konja, konju.

U 2. padežu (genitivu) mogu biti dva nastavka, i to -a i -u. Nastavak -a imaju imenice koje znače živa bića, delove tela, oruđa, mere i nazive novaca. Nastavak -u imaju imena stvari, zatim apstraktne, zbirne i materijalne imenice i reči pozajmljene iz stranih jezika.

U 3. padežu (dativu) imaju nastavak -u samo one imenice, za koje rekosmo da se menjaju kao pan.

U 4. padežu (akuzativu) nastavak je kao u 2. padežu kod imena živih bića, a kod ostalih imenica je 4. pad. kao prvi.

U 5. padežu (vokativu) imaju nastavak -u sve imenice koje imaju u 1. padežu jednine mek završetak (onako kako se i kod nas ovo razume: dz, ć, ż, ś, cz, rz [ż], sz, j, Ń, l) i one kod kojih je taj završetak: -k, -g, -ch (-h). Izuzetak čine samo imenice: Bóg, człowiek i Kozak, koje imaju: Boże, człowiecze (ili człowieku) i Kozaczę. — I imenice na -ec imaju nastavak -e i menjaju e u cz: chłopiec — chłopce, kupiec — kupce (trgovac). — Ostale imenice imaju nastavak -e, ispred koga se suglasnik umekšava. Tako je panie, sąsiedzie, rozumie, a kod nas bi tu bilo -e bez umekšavanja prethodnog suglasnika. Ovaj nastavak ne samo da umekšava suglasnik ispred sebe, već utiče čak i na samoglasnik u prethodnom slogu, pa će zato u to-

me slogu -a ili -o preći u -e. (Ovo biva samo onda kad je i ispred ovog -a ili -o umekšan suglasnik).

sąsiad — sąsiedzie
aniol — aniele (= andeo).

U 6. padežu (instrumentalu) nastavak je uvek -em. Kad se imenica završava na -k ili -g, onda je -iem, kao što se piše i kod mekih imenica: Bogiem, człowiekiem, dziwakiem i t. d.

U 7. padežu (lokativu) nastavak je -u ili -e. Ovde važi ono što smo rekli za 5. padež, samo u ovom padežu imaju pravilne nastavke i one imenice koje su tamo bile izuzeci. Tako dakle treba u meke uvrstiti i imenice na -ec: kupiec — kupcu. I promene samoglasnika vrše se kao u 5. padežu.

Imenice koje imaju u 1. padežu jednine ó imaju u ostalim padežima o, a one koje imaju ó u ostalim padežima imaju e. O tome smo već govorili ranije.

Nepoznate reči.

Od sad ćemo kod imenica navoditi i 2. padež jednine, te će nam onda odmah biti jasno kako treba koju imenicu menjati. Ovo naročito važi za imenice muškog roda. — boisko (bojsko) = vežbalište, igralište; sportowy = sportski; zajmować się = zabavljati se, baviti se; zajmuję się = bavi se; i owszem = naravno, razume se (ovde i samo pomaže značenje druge reči, koja znači to isto što i obe reči zajedno); gatunek, -nku = vrsta; sport, -u = sport; uprawiać (co) = baviti se čim (supražnjavati); chętny = voljan; chętnie, chętniej, najchętniej = rado, radoje, najradije; w zimie = zimi; narty (množina) = smuče (»ski«); jeżdżę na nartach (jeżdżę na nartach) = smučam se (»skijam se«); latem = leći; pływanię = plivanje; oraz = i, uz to; lubię = voleti; lekki = lak; osiągnąć (osiągnąć) = postići, dobiti; osiągnąłem (osiągnąłem) = postigao sam; dobry, lepszy, najlepszy = dobar, bolji, najbolji (ne: lepši, najlepši!); wynik, -u = rezultat; potem = potom, zatim; biegać = trčati (ne beżać!); odległość = udaljenost, daljina; w wyż = u visinu, uvis; dal = daljina; w dal = u daljinu; grać = igrati, svirati; piłka = lopta; piłka nożna = futbol; grać w piłkę nożną = igrati futbol, loptati se; natomiast = umesto toga; ale (lecz) natomiast = ali zato;

rećzny = ručni; grać w piłkę rećzną = loptati se rukama; cel, -u = cilj; w tym celu = u tom cilju, zato; żegnać (kogo) = praštati se s kim; żegnam pana! = zbogom!; czolem = zdravo!

Na boisku sportowem.

(Na sportskom vežbalištu.)

— Zajmuje się pan sportem?
Bavite li se sportom?

— I owszem.
Naravno.

— Jaki gatunek sportu uprawia pan najchętniej?

Kojom se vrstom sporta najradije bavite?

— W zimie jeżdżę na nartach, a latem najchętniej uprawiam pływanię, oraz gimnastykę.

Zimi se smučam (»skijam«), a leti se najradije bavim plivanjem i gimnastikom.

— A lubi pan lekką atletykę?
A volite li laku atletiku?

— Tak. Jeszcze tylko nie osiągnąłem lepszych wyników. Pożatem biegam na krótkie odległości, skaczę w wyż i w dal.

Da. Samo još nisam postigao bolje rezultate. Zatim trčim na kratka ostojanja, skačem u visinu i u daljinu.

— A czy gra pan w piłkę nożną?
A igrate li futbol?

— Nie, ale gram natomiast w piłkę rećzną. Właśnie idę w tym celu na boisko. Żegnam pana! Czolem!

Ne, ali zato se loptam ručnom loptom. Baš idem u tom cilju na vežbalište. Zbogom! Zdravo!

(Nastaviće se)

Šicite »Sokolski glasnik«
sokolsku »Sokol. prosvetu«
»Soko«
»Sokolić«
štampu: »Našu radost«

joče število po stanju članstva pri posameznih edinicah. Število knjižnice se je na novo povečalo pri dveh edinicah tako, da ima okoli 15 knjižnic, ki štejejo 957 knjig sokolske vsebine (za 55 knjižnic več kot v januarju). Zanimive knjižnice štejejo 3477 knjig (898 več kot v januarju). Tokom meseca je bilo objavljenih več vesti v sokolskih in drugih časopisih, vendar se ni moglo sestaviti točne statistike radi nerednega poročanja posameznih edinic.

Tekom meseca se je vršilo 11 predavanj, in sicer 3 sokolsko idejna, 2 zgodovinski, 2 narodno-gospodarski, 1 administrativni ter 3 druga predavanja, pri katerih je bilo navzočih 232 članov, 26 naraščaj, 154 dece ter 275 drugih nečlanov. Poleg tega se je vršilo 16 govorov pred vrstami, in sicer 11 sokolsko idejnih, 4 tehnični ter 1 administrativni, pri katerih je bilo prisotnih 95 članov, 37 naraščajnikov in 134 dece.

Edinice so priredile v februarju 4 društvene ter 2 debatna večera, dalje 7 diletantskih ter 10 kino predstav, 3 zabave, 3 igranke, 1 svečano proslavo, 1 izlet in 1 drugo prireditve.

Iz okrožne statistike je razvidno, da edince točneje poročajo ter da vlada primeren red in da se prosvetno delo povolneje razvija kot v preteklosti.

Župa Maribor

SV. VID PRI PTUJU. — Z občnim zborom, ki je bil v januarju so prišli tudi spremembe v upravo. Vodstvo edince je sicer še vedno v rokah našega prvega staroste br. Honomichla in načelnika br. Zeia, a dobili smo tudi načelnico, znano sokolsko delavko sestro Marico Jug-Zejevo. Z januarjem so pričele telovaditi tudi članice, tako da šteje četa sedaj 8 oddelkov in to 2 članska, 2 naraščajka in 4 oddelke dece. Stanje telovadecih je zrastle od 135 v januarju na 153 v marcu. Obisk je 80%, kar je zelo lep čestitav, da hodijo nekateri bratje in sestre, pa tudi naraščaj po 5 km daleč. Osnovan je tudi prednjaški zbor 9 bratov in sester, ki ima redne mesečne seje in svojo posebno telovadbo. V februarju so bile sankaske tekme — prve te vrste v Holazah, pri katerih je tekmovalo 34 tekmovalcev. Razdeljenih je bilo 10 nagrad.

Ta mesec prične telovadba na telovadišču, ki bo preurejeno in obdano s plotom. V Novi cerkvi vodita oddelke moške in ženske dece br. Čermelj in Uran. S tem imamo v četi poseben mladinski odsek v Novi cerkvi, ki ima namen dati temelj novemu sokolskemu gnezdu. Prosvetno delo izkazuje 3 predavanja i 52 nagovorov pred vrsto, 2 posla dece, 2 krajša izleta in eno gledališko predstavo v režiji br. Uraha. Igra je bila uprizorjena na odru mladim, odseka čete v osnovni šoli v Novi cerkvi. Uspela je dobro v gnutnem oziru kakor drugem. Četa ima tudi knjižnico, ki pa je postala že preskromna za njene zahteve.

Župa Niš

KAMENICA KOD NIŠA. — 8 aprila t. g. osvečena je sokolska zastava, koju su starešinstvo i vežbači sami nabavili. Za ovu svetkovinu Kamenica je bila ukrašena trobojnkama i zelenim. Učesće seljaka iz samoga sela u velikom je broju u lepom narodnoj nošnji, te učesće prestavnika Sokolske župe i društva Niš dalo je ovoj svečanosti karakter velike narodne svetkovine.

U 10.15 časova pred crkvom osvećenje je zastave izvršio Popović J. Dimitrije, sveštenik kamenički. Pošto je sveštenik blagoslovio zastavu, kum zastave brat Jovanović D. Nikola je održao vrlo lep govor o vrednosti sokolskog rada za naš narod i Slovenstvo. Zatim je predao zastavu bratu Đorđu br. Dušanu, načelniku, koji je održao lep govor o Sokolstvu i njegovom značenju. Govorio je i brat Mišić F. Nikola o radu Sokola. Održao je govor i sveštenik Popović J. Dimitrije.

Odmah zatim vežbači s načelnikom čete izveli su vežbe, koje su propisane za sletove u Sarajevu i Zagrebu, što je ostavilo vidan utisak na gledaoce.

Po izvršenom osvećenju priredjen je zajednički ručak pred Opšt. sudnicom. Za vreme ručka svirala je muzika Sokolskog društva Niš. Po završenom ručku nastalo je narodno veselje i s time je ova lepa svečanost bila završena.

Župa Novi Sad

ČURUG. — Sokolsko društvo u Čurugu priredilo je na prvi dan Uskrsa veoma uspešno zabavu s igrankom. Sve tačke programa bile su vrlo lepo izvedene. Pravo je uživanje bilo posmatrati ženski naraštaj, koji je vrlo lepo izveo dve vežbe, a isto tako i muški naraštaj. Posle gimnastičkih vežbi br. Bakajin, učitelj, izveo je jedan šaljivi monolog na opšte zadovoljstvo prisutnih. Potom su braća Pavlović, apotekar, Bakajin, Čurčin, student, S. Ivkov, V. Maksimović i sestre Lazić, Lj. Gavrilović, V. Dražić i M. Glavaški, prikazali pozorišni komad »Mandarine«. Komad je izveden vrlo dobro. Publiku je izvajanje pratila sa zado-

voljstvom i na kraju nagradila burnim aplauzom. Na kraju, da bi uspeh bio još veći, br. Pera Davidović, apotekar, je vrlo lepo otpjevao jednu narodnu pesmu. Time je program bio završen, a posle je nastavljen igranka.

KULA. — Zaključkom godišnje skupštine Sokolskog društva u Kuli od 19. januara 1934 godine izveštavamo braću i sestre, da se iz članstva ovog društva, radi neplaćanja članarina, brišu: Ačanski Milan, trgovac, Grozdić Petar, gostioničar, Damjanov Joca, hotelir, Janić Jovan, činovnik sreskog načelstva, Kozlić Joca, poslužitelj Poreske uprave, Ledencac Đena, poslužitelj sreskog suda, Čosić Đoka, brijač, Čelić Milivoj, trgovac, Kovačević Milan, trgovac i Ledencac Isidor, ekonom, svi iz Kule.

ST. FUTOG. — Sokolsko društvo Stari Futog na prvi dan pravoslavnog Uskrsa obavilo je na veoma svečan način polaganje sokolske zakletve one braće i sestara, koji to još nisu bili učinili. Prvo je starešina brat Đorđe Topalov u veoma konciznom govoru izneo značaj zakletve završujući, da ćemo pre i u hladni grob sići no što ćemo napustiti i izdati zakletvu.

Zatim su se sva prisutna braća i sestre upisali u spomen knjigu.

Drugi dan pravoslavnog Uskrsa priredilo je naše društvo veoma uspešno komad iz seoskog života u tri čina s pevanjem »Seoska lola«. Uloge su bile dobro podeljene, te su ih braća i s. odlično odigrali. Publika je toliko bila zanesena, da aplauzu i oduševljenju nije bilo kraja. Sala je bila dupke puna. Uspeh je kako moralan tako u materijalan bio odličan.

ZEDNIK. — Mlada naša Sokolska četa pokazala je velik moralan i prosvetlan rad ovdašnjim stanovnicima, među kojima ima dosta Mađara; prikazivane su razne vežbe i održavana predavanja na akademijama i javnim časovima. Naročito je četa pokazala uspeh u prosvetnom radu preko pozorišnih predstava, gde su se prikazivale slike iz naše mučeničke i herojske prošlosti.

Uvidevši veliki rad i napredak čete stanovnici sela počeli su sve više da se interesuju za Sokolstvo i da se upisuju u redove Sokola. Tako, na pr. za nepun mesec dana u ovoj godini upisalo se preko 40 starih dobrovoljaca, tako da četa sada broji oko 150 članova. I kao što su se na bojnopolju zakleli svom uzvišenom Kralju da će svim silama raditi za oslobodenje i ujedinjenje svoje sadanje domovine, tako su se i sada, u danima mira, zakleli, da će potpomagati i jačati redove Sokolstva, a naročito kad se pred njima nalazi mladi Prestolonaslednik Petar.

Sve što je više sokolska četa radila i napredovala, iz dana u dan je rasla i želja, da se podigne sokolski dom. Želja je naročito bila kod omladine, članova vežbača, koji rade sokolske vežbe u tesnoj i zagušljivoj školskoj prostoriji. Svi su članovi osetili potrebu za domom, koji bi bio kulturni i prosvetni rasadnik sela, i koji bi potpomagao širenju jugoslovenske misli i ideje na severu naše Otadžbine. I pored sve krize i životnih nedostataka počeli su članovi čete da prikupljaju priloge za dom. Tako je prikupljeno 12.000 Din. Ipak ta je svota vrlo mala da se ta ideja ostvari. Ali, znajući da će tu ideju potpomoci i Sokolski fond i sve jedinice sokolske, sokolska je četa počela užurbano da radi i već je pribavila izvestan potreban materijal.

Župa Osijek

OSIJEK. — Župska skupština. U nedelju 25. marta o. g. održala je Sokolska župa Osijek svoju redovnu godišnju skupštinu u velikoj dvorani bivšega Okružnoga inspektorata. Skupštinu je otvorio starešina župe br. Dimitrije Petrović, pozdravio sve prisutne, a naročito delegata uprave Saveza br. dr. Ignjata Pavlasa, delegata župe Novi Sad brata Teodorovića Milana, načelnika župe, delegata Sokolske župe Zagreb brata Sagrača, člana uprave župe.

Kako su izveštaji uprave župe bili otisnuti zajedno s predlozima u župskom glasilu »Bratstvo« br. 1—4, to se isti nisu čitali na skupštini, nego se je odmah prešlo na pretes istih i svi su u celosti primljeni. Od predloga, koji su primljeni na skupštini, spomenućemo samo znatnije: zaključeno je, da se pokrajinski slet u Zagrebu proglasi obaveznim za celu župu; pokrajinski slet u Sarajevu preporuča se svima jedinicama, a na jubilarnom sletu u Sremskim Karlovcima učestvovaće po mogućnosti sve one jedinice, koje su nekada bile u sastavu Fruškogorske sokolske župe. Od organizatornih predloga zanimljiv je onaj, koji predviđa uslove za opstanak pojedinih društava i četa. Inače su na skupštini bila tretirana sva ona pitanja, koja je savezna uprava postavila svojom okružnicom (br. 916 od 25. II 1934 g.). Prikaz celokupnoga rada Sokolske župe Osijek, a naročito tehničko vaspitnoga nemoguće je dati u ovom prikazu.

Na koncu je izabrana sledeća uprava župe: starešina: Dimitrije Petrović,

direktor gradskoga tramvaja; I zam. st.: Vujičić Stjepan, ovl. geodeta; II zam. st.: Krulj Dušan, direktor Srp. šteditelnic; III zam. st.: Jelavić dr. Ivo, starešina Sres. suda Slav. Brod; Prets. P. O.: Vakanjac Milan, profesor (koji je već dao ostavku); Načelnik: Kvapil ing. Miloš, činovnik Šećerane; I zam. nač.: Šafar Jardo, priv. čin.; II zam. nač.: Šivanović Andrija, nastavnik gimn. Vukovar; III zam. nač.: Glasner Dragutin, trgovac Donji Miholjac; načelnica: Kovalska Slava, nastavnica gimnastike; I zam. nač.: Sula Anica, nastavnica gimnastike; II zam. nač.: Herceg Mara, priv. čin.; III zam. nač.: Sila Maca, domaćica; tajnik: Dimitrijević dr. Branimir, adv. pripr.; blagajnik: Komadić Milan, priv. čin.; referent za sokol. čete: Babić Franjo, učitelj; članovi uprave: Beara Ilija, Desati Mg. Ferdo, Dingl Ante, Fišer Ivan, Furman Vekoslav, Ljubek Ivo, Nevidal dr. August, Oklobdžija Đorđe, Višnjić Cvetko i Župnik dr. Dragutin. Zamenici članova uprave: Bunović Milan, Debot Gustav, Hlavinka Franjo, Kraljević Injat, Kokić Ljubomir, Maksimović Tomo, Marinić Ivo, Muk Dragan, Radović Ivan i Teodorović Nikola. Revizori: Dimitrijević Milanin, Gulneré Fran, Miler Antun, Šaroh Franjo, Švalm Skender Dragutin. Zamenici revizora: Crepić Josip, Despotović Jovan, Koh Matija, Kovačević ing. Pero, Ror ing. Pero. Sud časti: Belajčić Jovan, Čepelić dr. Iso, Malin Vlado, Petrović Dimitrije, Šubert dr. Hugo. Zamenici suda časti: Kovalska Slava, Kvapil ing. Miloš, Muk Dragan.

Istoga dana održan je u Osijeku i zbor društvenih i četnih načelnika te zboru društvenih i četnih prosvetara, koji su raspravljali čisto stručne stvari. — Č.

OSIJEK. — Sednica Tehničkog odbora župe. U nedelju 15. o. m. održana je u Osijeku sednica Tehničkog odbora župe. Sednici su prisustvovali svi načelnici okružja sem požeškog.

Na sednici se je opširno raspravljalo o ovogodišnjim okružnim prednjačkim tečajima i stavljene su primedbe glede organizacije tih tečajeva, nastambe, prehrane, glede materijala t. j. kandidata, koji u tečajeve dolaze, i konačno glede samoga rasporeda grada tih tečajeva. — Nakon iscrpne debate, u kojoj su učestvovali svi načelnici okružja, doneti su za održanje okružnih tečajeva sledeće smernice: budući okružni tečajevi neka budu namenjeni vežbačima, koji imaju već izvesno praktično znanje i iskustvo. — Za potpune početnike organiziraće se zasebni tečajevi, ev. za nekoliko okružja zajednički. — Okružni načelnici i načelnici jedinica moraju u buduće posvetiti izboru tečajeva što veću pažnju. — Povremeno, priređiće se kratki, poludnevni tečajevi za načelnike jedinica i to po okružjima, da se upoznaju s praktičnim novostima u telovežbi. — To će se prakticiirati i na sednicama Tehničkog odbora župe.

Dalje je na sednici iznešeno, kako su pojedine jedinice udovoljile propisima plana tehničko-vaspitačkog rada u 1933 g., te su donešeni neki zaključci glede likvidacije jedinica.

Konačno date su upute za održanje sednica načelnika u okružjima, a koje će se održati 22 i 29. o. m.

Upravu župe zastupali su na sednici braća zamenici starešine župe S. Vujičić i D. Krulj.

OSIJEK. — Okružna zborovanja načelnika. Prema dispozicijama Načelnikstva župe održaće pojedina sokolska okružja svoje sednice spojene s pregledom ovogodišnjih prostih vežbi. Načelnikstvo župe slaće na te sednice svoje izaslanike. — 22. o. m. održaće takve sednice okružja: Podr. Slatina i Našice (delegat br. ing. Kvapil), Sl. Požeža i Slav. Brod (delegat br. Šafar), Beli Manastir (delegat br. Vl. Hodovski). — 29. o. m. održavaju sednice okružja: Vukovar i Vinkovci (delegat br. Šafar), Đakovo (delegat br. Hodovski), a Osijek (delegat br. Sila). Kl.

ANDRIJAŠEVCI - ROKOVCI. — Sokolska četa Andrijaševci-Rokovci priredila je dne 2. IV 1934 u školskom dvorištu sokolsku priredbu sa sledećim rasporedom: Prva točka bila je deklamacija »Živeo Kralj«, od Voj. Ilića ml., koju je deklamirala sestra Igalac Evica. Deklamacija je dobro uspeła. Posle deklamacije su nastupila sa svojim vežbama muška i ženska deca, koja su dobro odvežbala, svoje vežbe. Treća točka bio je igrokaz »Začarano blago« od P. Matijevića, a izvodili su ga članovi. Igrokaz je posve dobro uspeo. Zadnja točka bilo je pevanje.

Poset na ovoj sokolskoj priredbi bio je vrlo dobar.

NAŠICE. — Prema zaključku upr. odbora održana je 18. februara 1934 glavna godišnja skupština Sokolskog društva u Našicama. Od strane Sokolske župe prisustvovao je izaslanik brat Grlić Milan, koji je od braće skupština bio burno pozdravljen. Skupštinu je otvorio brat starešina Ror Petar. Naše društvo broji 122 člana, a skupštini je prisustvovalo 67 članova. Od strane oblasti prisustvovao je sreski načelnik brat Konaković Milan.

Podnešeni su izveštaji svih funk-

cionera: tajnika, blagajnika, načelnika i prosvetara. Prema istima je rad u društvu bio intenzivan, kako u telovežbenom, tako i u prosvetnom pogledu. Osobito pažnju je pobudio načelnik izveštaj, koji je iscrpno prikazao rad društva u vežbaonici i mestu i rad društva van mesta na teritoriji našeg okružja i prisustvovanje na župskome sletu u Osijeku.

Nakon pojedinih izveštaja skupština je podelila staroj upravi razrešnicu. Brat starešina je zamolio gl. skupštinu da odluči na koji će način biti birana nova uprava društva. Odlučeno je, da se provede kao i prošle godine — tajno glasanje. Nakon pregleda po skutačima izabran je stari odbor s dosadašnjim starešinom Ror Perom s neznatnim promenama. Prosvetar Ma-

Župa Skoplje

PRILEP. — Prednjački tečaj za vode sokolskih četa. U Prilepu je održan 10-dnevni tečaj za vode sokolskih četa u sreću prilipskom. Tečaj je počeo 5. a završio je 14. marta t. g. Na

Tečajci za vode seoskih sokolskih četa sa starešinstvom Sokola u Prilepu

tečaju je bilo 11 mladića iz okoline Prilepa. Oni su uredno posjećivali tečaj od početka do kraja.

Na tečaju je preden utvrđen program iz sokolskih vežbi. Pored toga održana su 32 predavanja iz raznih oblasti nauka: iz higijene, poljoprivrede, stočarstva, šumarstva, istorije, zemljopisa, iz istorije i ideologije Sokolstva,

Na završetku tečaja, 14. marta u veče, održano je bratsko drugarsko veče, kojom je prilikom govorio o Sokolstvu i sokolskim četama br. Jakov Antičević. Iste večeri svečano su predat uverenja tečajcima o njihovu posjećivanju i uspehu na tečaju. Uz to svakome je darovano po nekoliko knjižica sokolske sadržine.

Župa Sušak - Rijeka

MALINSKA. — Naše mlado Sokolsko društvo radi svim silama na tome, da dođe do svojih prostorija: do vežbaonice i do svog makar i čednog doma.

8. aprila naše Sokolsko društvo, u cilju sabiranja novčanih sredstava za gradnju svog doma, priredilo je u dvorani hotela »Draga« zabavno veče.

I moralni i materijalni uspeh su odlični. Program bio je obilan i zanimiv: pozdrav, pevanje, muzička kompozicija, dva igrokaza, tamburanje, de-

klamacija, ples. Veče je otvorio brat prosvetar.

Naši vredni diletanti natkrili su sami sebe. Svi su oni odlično odigrali svoje uloge, a naročito br. M. Sučić i s. N. Dapčić. Brojna publika bila je razdragana.

Naši mali Sokolčići stupili su po prvi put na pozornicu i na tamburama otisivali jednu muzičku kompoziciju pod ravnanjem br. M. Nikolića.

Mala Sokolika Marokino deklamovala je lepo i s puno čustva Kraljeviću: »Smilujte se!«

Zabava je završila plesom.

Župa Vel. Bečkerek

VELIKI BEČKEREK. — Župski lakoatletski tečaj. Dne 12, 13 i 14 aprila o. g. Sokolska župa Veliki Bečkerek

Lakoatletski tečaj Sokolske župe Vel. Bečkerek održan dne 12, 13 i 14 aprila 1934

održala je lakoatletski tečaj pod vodstvom načelnika župe brata Alojza Poganičnika, i predavača braće Stevana Bukaća, župskog prednjaka, Dragoljuba Čolića, Boška Bogojevića i Aleksandra Pavlovića. Tečaj je polazilo 38 braće iz 29 jedinica.

Kako je ovaj tečaj održan s obzirom na pretstojeće župske utakmice kao i na utakmice prilikom nastupa jućih pokrajinskih sletova, obračuna je naročita pažnja na one discipline, koje su propisane za takmičenja.

Ceo tečaj održao se u slobodnom prostoru delom na igralištu A. K. »Obilica«, a delom na letnjem vežbalištu Sokolskog društva Veliki Bečkerek matice.

Tečaj je bio organizovan internatski tako, da su tečajci bili smešteni u Sokolskom domu. Pored ugodnog prenoćišta imali su i dobru i obilnu hranu.

TOMASEVAC. — Dana 9. aprila, na drugi dan pravoslavnog Uskrsa, ovo Sokolsko društvo održalo je svoju priredbu, koja je bila sastavljena iz sledećih tačaka: 1) Pozdravni govor br. Jovana Butaša; 2) Sokolska koračnica »Mala je Vojvodina«, pevao je muški hor sok. društva; 3) Župske sokolske vežbe — ženska i muška deca; 4) Vežbe članova, namenjene za ovogodišnje pokrajinske sletove u Sarajevu i Zagrebu; 5) M. Milojević »Dodi, dodi...«, pevao je mešoviti hor sok. društva. Po-

sle ovoga bio je prikazan: pozorišni komad »Sumnjivo lice« od Branislava Nušića.

Ova je priredba kako u moralnom iako i u materijalnom pogledu potpuno je uspjela.

TOMASEVAC. — Dana 7 o. m. primljena je zastava ovog društva. Svečanost, koja je tom prilikom bila obavljena, bila je sveopšta sokolska manifestacija, koja doskoro nije bila zabeležena u ovom mestu. Ovu zastavu donio je za to izaslati delegat; društveni načelnik br. A. Alferov, koji ju je na peronu železničke stanice pred postrojenim članstvom, naraštajem i decom predao starešini društva br. J. Zupanu, a ovaj ju je predao zastavniku br. M. Stojadinovu.

Župa Šibenik - Zadar

MANDALINA — Sokolsko društvo Mandalina proslavilo je skromno dne 5 aprila ov. g. svoju 30 godinu opstanka. Ovog je dana pred 30 godina istupio u Mandalini prvi put »I hrvatski seoski Sokol«. Brojio je 37 članova i 6 članica. Društvo se je odmah postavilo na ispravno sokolsko stanovište. Radilo je zdušno oko duševnog i telesnog uzgoja članova i nacionalno ih osvećivalo. Bilo je jedno od najradnijih i najurednijih sokol. društva u Hrv. sok. župi Krešimirovoj. Prisustvovalo je mnogobrojnim izletima, sletovima i javnim nastupima svoje i drugih okolnih župa. Brojno je bilo zastupano i na hrvatskim svesokolskim sletovima u Zagrebu g. 1906 i 1911 i oba puta dobilo nagradnu diplomu. G. 1906 blagoslovio je I hrv. seoski Sokol u Mandalini svoj barjak.

Radi ovog ispravnog sokolskog i nacionalnog rada, širenja ideje, slobode, bratstva i jedinstva Jugoslavena I hrv. s. Sokol bio je slabo viđen od austrijskih vojnih i državnih vlasti. Pomagali su im i neki izrodi. Sudelovalo je na znamenitom sletu dalmatinskih, srpskih i hrvatskih sokolskih društava na dalmat. Kosovu na Vidovdan 1914, gde su se bratili srpski i hrvatski Sokolovi i nacionaliste i prisegli vernost slobodi i jedinstvu narodnom. Posle ovoga nastupili su progoni viđenijih Sokolova, a austrijske vlasti izrodima dobro je došla mobilizacija. Uz druga naša sokol. društva bio je raspušten i I hrv. s. Sokol u Mandalini, a utamničeni današnji starešina Vlahović P. A., Belamarić Grgo i Pender Jakov M.

Svojim nesebičnim i poštivim radom istakli su se članovi I hrv. s. Sokola i za vreme rata i italijanske okupacije, a osobito uprava. Ona je vodila narodni rad u selu, ona je bila revolucionarni odbor, koji je preko Vlahovića

bio u vezi s onim austrijskim ratne mornarice i šibeničkim. Kasnije je ona bila birana kao odbor Narodnog veća za Mandalinu i do sloma radila na narodnoj njivi pripravljujući duhove za slobodu i jedinstvo. Za sloma Sokolovi su držali red i čuvali imovinu bivše austrijske mornarice za Jugoslaviju. Ona je kasnije razgrbljena od Italijana.

Premda je početkom novembra nastupila italijanska okupacija, uprava I hrv. s. Sokola odlučuje, da se opet uspostavi rad Sokola. U decembru 1918 ureden je opet mandalinski Sokol pod imenom Jugoslovenski Sokol. Ostala je ista uprava od 1914 i to: Despot Ivo p. J., stareš., Mrvić Vice, zamenik, Vlahović P. Ante, taj. blag., Aras Vice, načelnik, a Vukšić Luka i Mrva Pasko, odbornici. Radi svog nacionalnog rada u selu oko jugoslovenstva vernosti slobodi i jedinstvu, te slavnog dinastiji Karadorđevića bio je Sokol progonjen od Italijana, a osobito njegovi istaknutiji radnici, dok opet nije bio obustavljen 1920.

Sada Sokolsko društvo Mandalina broj 120 članova, 35 članica, 18 muš. naraš., 12 žen. nar. 36 muške dece, 28 ženske dece. Vežbaju 32 člana, 8 članica i 20 starije braće, te naraštaj i deca i to redovito, ali zato, što Sokol nema ni doma, ni dvorane izloženi su raznim neugodnostima, jer moraju vežbati u školskoj dvorani, punoj pokućstva, prašine; u prostoru malenom. Na letnjem vežbalištu vežbaju samo za pogodna vremena. I prosvetno-uzgojni rad teško se provodi. Nema dovoljnog ni zgodnog mesta ni za pretstave, akademije ni predavanja. A ipak se sve ovo radi dakako uz velike žrtve i trud.

Bar sada u jubilarnoj godini, posle 30 god. uspešnog rada, da se omogući, da Sokolsko društvo Mandalina dođe do svog doma. Ima za to zemljište vredno preko 25.000 Din i svotu od blizu 30.000 Din.

U večer 5 ov. mes. održao je starešina Vlahović vrlo lepo predavanje o radu mandalinskog Sokola kroz prošlih 30 godina. Predavanje je bilo brojno posećeno. Istakao je zaslužnije sokolske radnike i važnije događaje. Predavanje je učinilo vrlo lep utisak na mladež, koja nije bila upućena u 30 g. rad mandalinskog Sokola u razne zgode i nezgode, te poštivom rad istaknutijih sokol. radnika. Posebno svesećnost obaviće se proslava 30 god. rada Sokolskog društva Mandalina i blagoslov novog društvenog barjaka. Pripreme su u toku, jer će svečanost biti spojena s javnom vežbom i akademijom a možda i župskim sletom.

Sa sokolskim društvom slave 30 g. članstva i rada u njemu: Sujkalov Antica, Vlahović Eugenija, Vlahović P. Ante i Vukšić Luka.

MURTER. — Na drugi dan katol. Uskrsa priredilo je ovo Sokolsko društvo svoju uskrsnu zabavu, kojom je zgodom bio izveden ovaj program: 1) »Povratak« od Mihanovića u 1 čin. 2) »Izdajica«, igrokaz u 3 čina, od Velimira Gašparića. 3) Pesma »Buči, buči morje adrijansko«.

Zabava je izvedena na sveopće zadovoljstvo vrlo brojnih posetilaca. Program je ponovljen prvog dana pravoslavnog Uskrsa s istim uspehom. I jedna i druga priredba završena je s plesom.

Župa Užice

ROGAČICA. — 8 aprila — na prvi dan pravoslavnih uskrsnih praznika — održan je javan čas u Rogačici i to bratskih društava: Rogačica, Bajina Bašta i Užice.

Sam dan bio je prolećni. I dok je kroz ulice grada Užice tutnjao veliki kamion s članstvom br. društva Užice, koje je otpozdravljalo sokolskim zdravljem, jureći k Drini i noseći članstvo svojoj braći u Rogačici, dotle se niz Drinu od B. Bašte provlačio čitav niz kola i auta s pripadništvom br. društva B. Bašta. Kroz sela se mahalo i pozdravljalo. U Rogačicu se spuštao seoski svet; i staro i mlado, a na ulazu u ovo malo mesto, dva slavoluka, iskićena cvećem i ispisana sokolskim pozdravom, nagoveštavala su dolazak Sokola. Doček je izveden uz pucanj i seosku-narodnu muziku. Na zajedničkom poljskom ručku sve se zbližilo i bratilo.

Po podne su u ime župe prispeli braća Draškić i Marjanović i oko tri sata, svrstala se mala povorka, uz skromnu narodnu muziku, te izvršila ophod mestom. U tri sata počeo je javan čas. Otvoren je govorom br. St. Nikšića, starešina br. dr. Rogačica, a iza njega govorio je br. Draškić, starešina župe. U svome govoru naročito je istakao akciju Sokola na selu. Vežbe su izvodile sve kategorije br. društava, no najmilije su bile vežbe seoskog članstva br. društva Rogačica. Na spravi su izvodila vežbe braća br. društva Užice uz opšte odobravanje naroda.

Po svršenim vežbama br. Marjanović, prosvetar br. dr. Užice, pročitao je svoje predavanje: »Naši zadatci«, koje je bilo čitano i na radiju 17 marta, tek. godine.

Najzad je prikazan od strane članstva br. društva Rogačica pozorišni komad — šala — »Svetski rat« od B. Nušića. Izveden uz opšte dopadanje, a najdublji utisak ostavio je na seljane i seljance, kojih je bilo u velikom broju prisutno ovoj priredbi.

Veselje s igrankom bilo je nastavak ove sokolske manifestacije, koju

su, po prethodnom sporazumu, morali napustiti pripadnici bratskih društava Užice i B. Bašta u 6 i po časova.

Malo se mesto prolamalo pozdravima: zdravo i do viđenja na sletu u Sarajevu, kod nas u Bajinoj Bašti, ne zaboravite Požegu i Zagreb, dok su kamion i automobili svojom hukom i sirenama krčili sebi put, kako bi ostavili malo mesto Rogačicu da sneva u Sokolstvu zanjihano sokolskim poletom i radom. Dr.

Župa Varaždin

DONJI MILALJEVEC. — Sokolska četa Donji Mihaljevec održala je dne 8 aprila pozorišnu pretstavu. Narod je pokazao znatan interes za ovu priredbu novooosnovane jedinice, koja vrlo lepo uspeva. Taj uspeh joj je jedino moguci zato, što je jedinica posvetila brigu najpre disciplinovanju i odgajanju članstva i naraštaja. Ta se disciplina najbolje očitovala na ovoj priredbi. Priredba je odlično uspjela, pa su posetioci izjavili, da će rado posećivati priredbe ove mlade čete. Najviše je izazvao oduševljenja propagandni sok. komad u 1 čin »Stari japa« od tajnika i prosvetara Z. Dumbovića. Na programu bio je još pozorišni komad »Gordana«, te više deklamacija. Z. D.

SENKOVEC. — Naša vežbaonica upravo oživi na večer, kada se u njoj sakupi do 40—50 vežbača-pevača, članova, naraštaja i dece, a naročito o zadnjih dana, kada su uvećavali i učili pesme za selo, koje se održalo dne 8 aprila. Rasporod bio je bogat: šest pevačkih točaka, četiri deklamacije, jedan pozdravni govor i jedna šala. Pevački zbor je uvelike doprineo uspehu. Svaka tačka bila je popraćena pljeskom.

Deklamirali su br. Peras Ladislav, m. d. »Neka vide!«, vrlo dobro. Drugu pesmu »Sokolu!« deklamirala je s. Vugrinec Dorica, vrlo dobro. Treću deklamaciju: »Naraštajće« govorio je br. Golub Ljudevit, naraštajće, a »Mojoj domovini« brat Medlobi Stjepan. Sva četvorica dobila su priznanje burnim pljeskom.

Članovi i članice prikazivali su: »Ne zovi vraga«, predešeni igrokaz, koji je odlično izveden. Na koncu je zbor, pod vodstvom br. Fabeta Mihovila i sestre Tovstovršnik Ive, otpjevao »Domovini« i »Oj Sloveni«. Poslednja je pesma bilo od publike saslušana stojeće.

Pozdravni govor govorio je br. starešina Ivan Volarić.

Program od 8 aprila opetovaće se za par nedelja na jednom izletu, koji će četa poduzeti. F. M.

Župa Zagreb

CRKVENI BOK. — Ova četa priredila je na drugi dan Uskrsa 9 aprila svoju zabavu sa sledećim programom: Pozdrav i predavanje brata prosvetara Stevana Čavića, koji je otvorio ovu zabavu osvrnuvši se, u glavnom, na tumačenje pozorišnog komada »Dakon Avakum«, koji su uz sveopšte zadovoljstvo publike prikazali članovi diletantske sekcije pod režijom brata pročelnika M. Radanovića. Program je završio brat Pero Vojnović sa šaljivim monologom »Mića« iza čega je nastalo narodno veselje.

Zabava je iznad svakog očekivanja uspjela naročito u moralnom pogledu čime se pokazao dobar i uspešan rad diletantske sekcije.

DONJI KLASNIĆ. — Dana 9 aprila uveče priredila je naša četa drugu zabavu. Program zabave je bio pažljivo sastavljen, pa nas uspeh i nije iznenadio. Prisutne je pozdravio br. starešina Vučković. Nakon toga mali Sokolić Milan Sarapa deklamovao je jednu pesmu. Iza toga izveli su članovi čete šaljivi komad »Samoborski kolodvor«, koji je odigran vrlo dobro i koji je ubrao živo odobravanje slušalaca. Nato je br. N. Sarapa deklamovao pesmu: »Zašto sam Sokol«, koja je pažljivo saslušana. Poslednja tačka programa bila je šaljivi komad »Slikanje«, koji su izveli braća iz čete Brezovopolje-Brubanj uz buru smeha. Posle programa razvilo se sokolsko veselje.

Moralan i materijalan uspeh ove zabave bio je odličan.

KRAPINSKE TOPLICE. — Na uskrsni ponedeljak oživele su Krapinske Toplice narodom i braćom, koji su došli da vide rad ove nove čete, koja je osnovana tek 12 novembra 1933. Prisustvovalo je oko 1500 ljudi, koji unatoč velikih prostorijskih kupališta, nisu mogli da stanu u njima.

Program se sastojao iz pozdrava starešine br. Mirka Đurdana, deklamacije Ivica Sinkovića, prostih vežba dece, nastupa domaće čete članova, te čete Prišlin. Nastupili su članovi, članice i starija braća matičnog društva Pregrada. Iza vežbi prikazivan je komad »Istina pobjeđuje« a pevački otesek čete otpjevao je »Pozdrav domovini« i »Jadranskoj vili«. Time je završen program, a na koncu održao je brat Ladović Slavko, učitelj, predavanje: »Zadatak Sokolstva u Jugoslaviji«, našto je intonirana narodna himna.

Posle programa nastala je vesela bratska zabava.

Moralan i materijalan uspeh ove zabave je odličan.

Društva in člani!

Predno si nabavite sokolske slavnostne in telovadne kroje za pokrajinska zleta u Sarajevu in Zagrebu, zahtevajte cenik in vzorce od

TRGOVSKI DOM
Sternecki
TOVARNA PERILA • IN • OBLEK
Celje št. 44

Slavnostni kroji se po meri izdelujejo v lastni tovarni.

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. SUŠAK

Redovita parobrodska služba u svim pravcima jugoslovenskog primorja i Jadranskog Mora, za Dalmaciju, Albaniju i Grčku

JEVINA TURISTIČKA PUTOVANJA
10-11 dana za Dalmaciju i Grčku
6 dana za Dalmaciju

Uključiv hranu i krevet na brodu
udobni putnički parobrodi — dobra kuhinja — prvoklasna podvoba

Tražite prospekt!

Upute daje Jadranska plovidba u Sušaku, sve njezine agencije i svi veći putnički uredi u tu- i inozemstvu

Sokol i Sokolice!

Nabavljajte svečane i vježbače potrepštine za sletove, uz najjeftinije dnevne cijene kod brata **G. HORVATEK**, dobavljača Saveza S. K. J.

Zagreb, Frankopanska ulica 9

Sokolske papuče, kao i ostale sportske pribore

kupujte kod

»Negro«
Zagreb — Ilica 19
Tražite cijenik!

Oglašujte u Sokol. glasniku!

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica št. 44

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

Nove sokolske knjige

U našoj nakladi izašle su sledeće nove sokolske knjige:

Boko Jos.:

Pripovetke za sokolsku decu i naraštaj (sa slikama). — Cena 8 Din

Milčinski Fran:

Junaštvo, priča sa slikama — srpskohrvatski. — Cena 5 Din

Hébert G. - Trček:

Sport zoper telesno vzgojo. — Cena 10 Din

Sajovic - Trček:

Priprave za vaditeljske izpite (sa slikama). — Cena 18 Din

Schmidt - Pichler:

Fiziologija telesnog vežbanja (sa slikama). — Cena 35 Din

Šulce:

Sokolski sustav telovežbe, drugo izdanje. — Cena 55 Din

U štampi: Dr. Vaniček - Drenik: Baton i boks

Jugoslavenska Sokolska Matica
LJUBLJANA, NARODNI DOM

Telefon 25-43 • Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

Jesam li poslao pretplatu za sokolske listove?